

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, na pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za ostanke se plačuje od petostotne petit-vrste po 12 h, če se se ostanke tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovilje pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobijo vse številke.

SLOVENSKI NAROD

Velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 26.— | Četrt leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 2-30
Pošiljanje na dom se računa za vse leto 2 K
S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrt leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravištvo „Slovenskega Naroda“.

Klerikalno združništvo.

Zopet enkrat moramo izpregovoriti nekoliko besedi o tisti nesrečni gospodarski organizaciji, ki so jo klerikali poklicali v življenje, da si polnijo žepi in spravljajo kar mogoče največ ljudi v ekonomsko odvisnost od svoje stranke. Kaj pomeni ta odvisnost, to smo spoznali pri zadnjih volitvah v državni in deželni zbor, ko so klerikali na Notranjskem zmagali samo vsled tega, ker so pri njihovih zavodih zadolžene kmete z grožnjami o gospodarskem ugonobljenju prisilili, da so volili z njimi.

Ko so začeli klerikali snovati svojo gospodarsko organizacijo, so imeli jako visokoleteče načrte, ki pa so se jim klavirno izjalovili. Poskusili so svojo srečo s konzumom, a ti so v nekaterih letih sramotno porokali kar za vrsto in ostal je o njih samo spomin na različne goljufije in škandale, ki so se v njih zgodili.

Razen par tucatov malih posojilnic, ki niso drugega nič, kakor filijalke „Ljudske posojilnice“, te prve molzne

krave vsega lačnega klerikalstva, šteje danes klerikalna gospodarska organizacija samo nekaj malo drugih zadrug. Edina panoga našega kmetijstva, ki se da uspešno organizirati na zadrugi podlagi, je mlekarstvo. Tekom let se je ustanovila lepa vrsta mlekarskih zadrug, ki z malimi izjemami prav uspešno delujejo, tako da prihajajo za mlekarke izdelke že vsako leto kaj lepe vsote na Kranjsko.

Te mlekarke zadruge, pri katerih pa nimajo klerikali prav nobenih zaslug, uvidevajo dobro, da se ne smejo dati vpreči v strankarsko organizacijo političnih pustolovcev, ki so zbrani v klerikalnem taboru, da morejo uspeti in se razvijati samo če stoji izven političnih strank in zato snujejo zdaj svojo posebno zvezo. To je gotovo najpametnejše, kar morejo storiti. Napredna stranka je večkrat mislila, da ustvari za tiste zadruge, ki niso klerikalne strankarske ustanove, nego zgolj gospodarske organizacije, posebno zvezo, ali vselej je opustila to misel iz razloga, da politične stranke niso poklicane ustanavljati gospodarske organizacije in da bi izrecno liberalna, od napredne stranke ustanovljena zveza prav tako malo koristila gospodarstvu v deželi, kakor ji koristi klerikalna strankarska zveza.

Klerikali nasprotujejo ustanovitvi samostojne nepolitične zveze kranjskih mlekar na vso moč, ker bi radi vse kranjsko mlekarstvo spravili v zvezo s klerikalno strankarsko organizacijo. Upamo, da se jim to ne posreči in da se mlekarke zadruge ne bodo dale ujeti na klerikalne limance. Mlekarske zadruge imajo vendar namen, povzdigniti gospodarsko blagostanje svojih članov; če bi pristopile klerikalni strankarski zvezi, bi samo škodovali svoje člane, zapletle bi se v politična nasprotja in v politične boje, kar bi bilo največje škode za vse mlekarstvo. Sicer je pa gotovo polovica vseh mlekar, ki na noben način ne pojdejo h klerikalni zvezi in bi vsak poskus, spraviti mlekarke zadruge pod klerikalno komando povzročil le prepir in razdor med zadrugami — a kaj je za prospevanje mlekarških zadrug potrebnejše, kakor da so med seboj edine in da ogibajo se političnim bojem delujejo z združenimi močmi za gospodarsko blagostanje našega naroda. S pristopom h klerikalni zvezi bi mlekarke zadruge pač povzdignile politično moč klerikalizma in različnim klerikalnim špekulantom polnile žepi, zašle pa bi ob enem tudi v politični boj z napredno stranko in to bi bil zanje gotovo najusodnejši udarec.

Klerikali se boje samostojne, popolnoma nepolitične zveze mlekarških zadrug, ker drugo produktivno združništvo na Kranjskem itak več ne šteje. Če bi se ustanovila samostojna nepolitična mlekarška zveza, bi ji vlada ne mogla odreči podpore, tega pa ji samogoltni klerikali ne privošči, ker bi radi vse sami pobasali v svoje žepi. Samo iz strahu, da bi vlada skržila klerikalcem podporo, ki jo dobivajo ne zaradi svojega delovanja nego iz naslova politične korupcije, samo zato nasprotujejo klerikali nepolitični in nestrankarski mlekarški zvezi.

Klerikali imajo že zdaj 10.000 kron letne podpore od vlade za svoje pogubonosno delovanje. Zdjaj bi radi še več. Naročili so si dr. Laginjo iz Pulja, da je na obnem zboru klerikalne zveze zahteval, naj se podpora letnih 10.000 K zviša. Klerikali pravijo, da se z 10.000 kronami ne dajo podkupiti, zdaj zahtevajo 25.000 K na leto.

Odgovor poljedelskega ministra na interpelacijo v zadevi c. kr. rudniške ljudske šole.

V seji poslanske zbornice z dne 17. marca 1905 so poslanci dr. Ferjančič in tovariši vprašali vlado, če hoče razmere na rudniški ljudski šoli temeljito preiskati in s pospešnostjo potrebno od pomoči izvršiti.

Na to je minister odgovoril: Predvsem mi je čast pripomniti, da je poljedelsko ministrstvo po vpeljavi državnega ljudskošolskega zakona dne 14. maja 1869 drž. zak. št. 62 z odlokom z dne 13. septembra 1873 št. 6978 na c. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji sporazumno s c. kr. ministrstvom za uk in bogočastje ukrenilo, da se dotedaj od rudniškega erarja vzdrževana ljudska šola v Idriji prostovoljno in ne da bi se radi tega priznala kaka obveznost, kot zasebna šola po določbah §-ov 70 do 72 navedenega zakona s pravico javnih ljudskih šol nadaljuje.

V istem času je obiskavalo to šolo v povprečnem številu zadnjih deset let 614 otrok in letni stroški c. kr. rudniškega erarja za šolo so znašali 6920 kron, dohodki 1190 kron. V letu se je sezidalo na stroške državnega rudnika v Idriji novo šolsko poslopje s prostorno popolnoma ločeno deško in dekliško šolo z izdatkom 173.146 kron.

Od tega časa nadalje so se razmere bistveno izdatno premenile, rudniško ljudsko šolo sedaj obiskuje 977 otrok, med kojimi je povprečno 110 nerudniških otrok. Izdatek za to šolo, kojega trpi brez vsakega prispevka od strani občine ali dežele izključno le že večkrat imenovani rudnik, znaša v številni ravnotaki po rudniku prispevajoči znesek za kranjski normalnošolski zaklad v letu 1904 okroglo 50.000 K.

Hito naraščanje števila učencev, nemogočnost pri relativno majhnem stanju osebja napraviti napredovanje v tem razmerju, kakor se od učiteljstva zahteva in pa kakor je za pridobitev primeroma dobro kvalifikovanega učiteljstva tudi želeti, predvsem pa okolnost, da bo v bodoče komaj zamoglo c. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji v obstoječih razmerah to zasebno šolo po zahtevah sedanosti odgovarjajočemu načinu nadalje voditi, in končno to ravnateljstvo tudi ni poklicano nositi stroške ljudskošolskega pouka za nepriladnike rudnika, zahtevajo misliti, obstoječo rudniško ljudsko šolo v Idriji premeniti v javno ljudsko šolo.

Tozadevne obravnave so se že vpeljale, do sedaj pa še ne skonele.

Po dovršitvi te v teku se nahajajoče transakcije preide vodstvo ljudske šole v Idriji izključno v roke v to poklicanih organov in pri tem se bo najbrže upoštevala tudi v začetkoma omenjenem vprašanju izražena želja glede zboljšanja obstoječih, baje nevzdržnih razmer na tej šoli.

Glede teh omenjenih razmer, oziroma teh v interpelaciji navedenih podatkov, mi je čast predvsem pripomniti, da je c. kr. rudniška ljudska šola v Idriji razdeljena v dve popolnoma samostojni šoli, v petrazredno deško šolo s 3 paralelnimi oddelki in v četrzredno dekliško šolo enako s 3 paralelnimi oddelki.

Vsaka teh dveh šol ima svoje posebno vodstvo.

471 dečkov poučuje osem, 506 deklic pa devet učnih moči.

Razen teh 17 učnih oseb delujejo še katehet, provizoričen veroučitelj in učiteljica ženskih ročnih del.

Nadalje se vrši izreden pouk v risanju, rezbarstvu, lepenstvu, v godbi in v vrtnarstvu.

Pri sknupnem številu 977 otrok v 17 razredih odpada na en razred povprečno 57 otrok.

En sam, četrti deški razred, ima v tem letu 90 učencev, pri ostalih 16 razredih je največje število učencev 72, najmanjše 42.

Nadalje mi je čast pripomniti, da je c. kr. deželni šolski svet za Kranjsko še pred kratkim prostore v c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji za sedanje razmere začasno zadostujoče označil, in c. kr. okrajni šolski svet se je izrazil pri nadzorovanju dne 15. decembra 1904, kakor sledi:

Pouk: celodnevni.

Oprava šole z učili: popolnoma dobra.

Oprava otrok z učili: popolnoma dobra.

Uspehi v obče: zadovoljivi s pristavkom, da ima boljši učenski material dekliške šole tudi boljše uspehe.

LISTEK.

Akcijska parobrodna družba na Vrhniki.

Slučaji igrajo v človeškem življenju veliko vlogo, bodisi, da so le slučajni usode pokojnega Pavline, ali pa slučaj, ki niso slučaj, ali pa »prst božji«. Eden te kategorije slučajev je zbral nedavno v slavnem »Mantovi« na Vrhniki ad hoc enketo za prvo parobrodno družbo.

Človek je slaba stvar, ki se kaj rad diči s tujim perjem. Da pa v našem slučaju ne obvlada katerega izmed »enketarjev« tako skušnjava, bodi takoj povedano, da se je bodočnost Vrhnike osređujoča ideja rodila na Vrdu v glavi velikega moža — v pravem pomenu besede — ki je že od nekdaj posvečal vse svoje mišljenje in delovanje blagru svojih ožjih rojakov ob izviru Ljubljanice. Novo podjetje je tako zasnoval, da bo neslo Vrhniki ravno 20.000 K na leto. In to ni malenkost! Pa se naj oglasi kateri drugi rodoljub, ki žrtvuje

trgu 20.000 K na leto! Zato se spodobi vrdekemu »lordu« že v naprej trikratni gromoviti »živio«, po smrti pa plošča iz kraškega mramorja na Vrdu.

Nova ideja je parobrodno društvo z eno ladjo.

Nesrečna »slovenska nesloga« je bila kriva, da so bile debate v enketi dolgotrajne in precej burne, končno pa je opozicija le zastopavila svoje separatistične nazore v prilog občenemu blagru.

Kot resni narodni gospodarji so »enketarji« vzeli v pretres najprej najvažnejše ter prešli potem na posstranske podrobnosti. Najprej se je razpravljalo o kapitanovi kapi, potem o kapitanu, o posadki, o obedih in suleh v Ljubljani, o hišnem redu, o poravnavi preprirov, o signalih, o notranji opravi ladje, o ladji sami in končno o denarju.

Po dolgi debati so se sprejela sledeča pravila:

§ 1. Kapitan dobi z zlatom obšito kapo á la Togo. Kapa bo imela spredaj in zadaj grb, in sicer na eni strani ljubljanskega smaja — pod pogojem, da ga ljubljanski občinski

svet spusti s svojega stolpa — na drugi strani pa vrhniško Jazonovo ladjo. Za kapitana se izbere vrhniški »lord«, ker zna vse pomorske jezike ter je na svoje oči videl »vešnega mornarja«.

§ 2. Ostala posadka obstoji iz kontrolorja, 12 mož lahke artiljerije, treh kuharjev in ščipalca (voznih listkov).

§ 3. Služba kontrolorja bo, da obrne kapitanu kapo z ladjo naprej, kadar vozi na Vrhniki, a z smajem naprej, kadar plove proti Ljubljani.

§ 4. Obedi so tri vrste po razredih potnikov. V prvem razredu se bo jedlo in pilo vsu pot; v drugem razredu le tisti, ki si naroče; v tretjem razredu samo po potrebi.

§ 5. Sulei v Ljubljani so last parobrodne družbe. Vsak drugi dan je »asentiranje« suleev na Vrdu. V ta namen se pripravi v Ljubljani na zadnji konec ladje velikanska mreža, ki bo segala drez vso Ljubljano ter na ta način privleče vse sulee na Vrd.

§ 6. Hišni red je angleški. Kdor se mu ne ukloni, pride pred mirovno razsodišče, ki ga bo imel s uporniki v posebni podvodni kabini kapitan

orjaških rok sam brez nepotrebnih prih. Priziv je dovoljen, a se po Gleispachovi metodi odkloni.

§ 7. Signal za odhod ladje je smrdeči dim, ki se toliko časa ponavlja, da ladja odrine. Drugi tak signal se da v Podpeči, da ve gospodinja na Vrdu pripraviti kosilo.

§ 8. V hitro vozečo ladjo ne sme nihče več skakati, z ladje pa le taki, ki znajo plavati.

§ 9. Oprava ladje mora biti iz javorjevega lesa, ki ga nabavi cel vagon vrhniški »lord«.

§ 10. Ladja bo imela prostora za 60 ljudi. Kdor sedi drugemu na kolnih, plača samo polovico.

§ 11. Da se prihrani služba »benicinatorja«, se bo kurila ladja s šoto, ki se vzame brez vsakršnega vprašanja med potom »Morostarjem«; zato pa se družba zaveže, da bo z možno smrdečim dimom delala reklamo za ta barjanaki pridelek.

§ 12. Denar za podjetje se nabere potom delnia. Da pa se pridobi dovolj delničarjev, obljubijo se jim posebne ugodnosti. Delničarji se ne omejejeje gospodari. Vožnja med Vrhniki in Ljubljano jim boleti in

pozimi, ponoči in podnevu brezplašno, ravno tako vsa preskrba po I. razredu. Vse dohodke si razdele v enakih delih med seboj. S tem si prihrani družba blagajnika. Delničarji smejo brezplašno jemati na ladjo pse in splot vsako zverino, razen jezev drugi pasanti pa le bolhe, opice in mačke (toda le moralne).

§ 13. Da družba ne bo delala »patrijotični« vrhniški železniški konkurence, voziti mora dve uri dlje kot železnica; tudi vozina mora biti dokaj dražja.

Pri zopetnem revidiranju vseh načrtov je opazila neka dama, da je cela funkcija ladje odvisna od nekega zobčastega koleasa ter s strahom opozorila, kaj bi se zgodilo z ladjo, ako bi se kak zob na kolesu odtrgal. V splošno pomirjenje se je takoj sklenilo, da se pomnoži posadka še za zobozdravnika ter se ta služba takoj raspiše konkurenčnim potom.

Nato se je enketi globoko odahnila, zaklicala »vivat, florent, crescat« ter se šla krepit na vrt gostoljubnega gospoda župana.

Enketar.

Glede stanja učiteljstva piše c. kr. okrajni šolski nadzornik v prosincu l. 1903:

Učiteljstvo te rudniške ljudske škole deluje v boljnjih razmerah, kakor drugo učiteljstvo dežele, zategadelj se morejo staviti na učiteljstvo tudi večje zahteve.

Od tega časa se v razmerah učiteljstva ni nič premenilo.

Iz tega sledi, da razmere na tej od rudnika v Idriji vzdrževani zasebni ljudski šoli tako glede prostorov, prenapolnjenja posameznih razredov in učnih uspehov, kakor tudi glede gnotnega stanja učiteljstva, niso nikakor tako nepovoljne, kakor so se označile v interpelaciji.

Priobčujemo danes ta odgovor dobesedno, v eni prihodnjih števil pa donesemo potreben komentar.

Pismo iz Hrvatske.

V Zagrebu, 29. junija.
(Slovenci v Zagrebu. — Demonstracije pri koncertu. — Fiasco akcije opozicijskih poslancev. — Organizacija poslancev.)

Ves Zagreb je pod vtiskom nasprotij, ki so se prigodila pri sinočnem koncertu »Celjskega pevskega društva«, prirejenega v korist slovenske in hrvatske »Družbe sv. Cirila in Metodaja«.

Tu v Zagrebu se je ustanovil klub »Ciril-Methodskih zidarjev«, ki si je nadel nalogo, da nabira prispevke za istrsko šolsko družbo. Ta klub je tudi povabil v Zagreb »Celjsko pevsko društvo«, da priredi pri nas koncert.

Včeraj popoldne je hitela silna množica ljudi na kolodvor, da pozdravi Slovence. Sprejem je bil nad vse presrčen in oduševljen. Na večer se je vse pripravljalo, da poseti krasni vrt »Kola«, kjer je bil koncert, dasi so zakrivali obzorje črni oblaki in se je že slišalo oddaljeno gromenje, da je vsakdo pričakoval, da se v najkrajšem času ulije dež. Ali kakor čudež, mahoma so izginili črni oblaki, nebo se je razvedrilo in zavlada je prijetna poletna noč. Vrt je bil do zadnjega kotička poln vse je napeto pričakovalo koncerta in prav nihče si ni mislil, da bi pri tej prireditvi moglo priti do kakšnega nasprotja, zlasti ker so ta koncert priredili Slovenci, kar bi pač moralo povzročiti, da bi se mi Hrvatje vsaj za časa poseta Slovencev složili in bi skrbeli za to, da bi se vsaj pri koncertu med nami ne pojavil kak razpor. No, prišlo je drugače.

Celjski Slovenci so poslali aranžerjem koncerta v Zagreb svoj program. Aranžerji so bili »Cirilmetodski zidarji«, ki so program sprejeli in ga dali tudi tukaj tiskati. Poleg raznih slovenskih in hrvatskih skladb

se je nahajal tudi na programu kot deseta točka Mokranjšev »Rukovet srpskih narodnih pjesama«. Ta skladba, katere popolnoma nedolžno besedilo je bilo tudi tiskano na programu in ki se odlikuje s vsemi krasotami naših narodnih pesmi, je silno razburila posamezne Starčevićance, ki so prišli na koncert.

Le ti so intervenirali pri svojem pristašu Kornitzerju, ki je predsednik C. M. zidarjev, da se ne sme peti dotična srbska pesem. Točka, ki so jo Slovenci izbrali in ki so jo odobrili tudi tukajšnji aranžerji, med katerimi je tudi mnogo Starčevićancev, bi se morala naenkrat izpustiti! Čim je drugo občinstvo izvedelo, zakaj se gre in da se hoče ugoditi taki neumestni zahtevi, je jelo odločno protestirati proti temu in se zbralo okoli pevskega paviljona zahtevajoč, da se naj izvaja program in da naj Slovenci pojo baš one narodne pesmi. Pri tem se je vnela ostra kontroverza med predsednikom Kornitzerjem, ki je hotel ugoditi zapovedi svojih političnih somišljenikov, in med ostalim občinstvom. Demonstrantov je bilo tako neznatno malo na vrtu, da so povsem izginili v masi drugega občinstva. Z ozirom na to tudi niso mogli svoje zahteve, da se naj ne poje srbska pesem, drugače opravičiti, kakor da so opozarjali na invidienco množico, ki je stala zunaj vrta, ter naglašali, da bo le-ta demonstrirala, ako se zapoje dotična srbska skladba. Ta množica je kajpak vedela, kakšen da je program!

Napetost med nasprotnima strankama je postajala vedno večja in večja in vprav v trenutku, ko bi se imela zapeti dotična pesem, je policijski zastopnik prepovedal nadaljevanje koncerta.

No, s tem se strasti niso polegale, marveč se je srd hrvatskega občinstva še potencialno obrnil proti demonstrantom, zlasti pa proti predsedniku Kornitzerju, ki ga je občinstvo kar obsipavalo s raznimi nebaš laskavimi priimki. V tej zmešnjavi je skušal govoriti, (da pozdravi Slovence) eden izmed aranžerjev, ki je nedavno pobegnil od klerikalnega »Hrvatstva« k madjaronskemu »Dnevnu listu«. Baš ta aranžer se je najbolj protivil petju srbskih pesmi. Ko je jel govoriti, je jelo občinstvo burno klicati, naj raje piše v »Dnevni List«, naj molči klerikalec in madjaron itd. tako, da ni niti mogel dovršiti svojega govora.

Med burnimi debatami je občinstvo jelo odhajati z vrta ob močnem kordonu policije.

Vsak trezen in resen človek mora obsojati tako postopanje demonstrantov, ki se ni malo niso ozirali na goste Slovence in na plemenito svrhu, za katero je bil prirejen

ta koncert. S tem so podpisali sami sebi najslabše spričevalo.

Ako bi se hotel hvaliti, kako dobro sem pogodil razvoj stvari, trebalo bi senjane čitatelje samo opozoriti na moja zadnja pisma o akciji naših opozicijskih strank.

Vse se je uredilo, kar sem pisal! To končno ni nobena modrost, ker se nisem držal naših časnikarskih vesti, marveč sem samo resnično poročal o stvareh, ki so se takle in ki so končno vendar le odločile.

Dr. Frank je sprožil to akcijo, da se naj povabijo v Zagreb dalmatinski, istreki in slovenski poslanci, da bi se posvetovali »o situaciji«.

Pravzaprav bi to bila navadna politična demonstracija, ki bi ne imela nobenega pozitivnega rezultata.

In koliko je bilo dr. Franku na stvari ležeče, dokazuje to, da je šel takoj daleč, da je celo hotel podpisati izjavo, da priznava Srbe in srbsko ime. A pomagalo ni. Dalmatinski poslanci so javno sporočili (v zadnjem »Narodnem Listu«), da ne pridejo v Zagreb, ker bi tamkaj ne delali drugega, kakor sestavljal resolucije. Oni pa hočejo, da naj sestanku sledi tudi dejanje, ki bi naj oživilo tvorilo na posvetovanju storjene sklepe.

Sklicatelji shoda v Zagrebu, je pisal »Narodni List«, so se očitno prenašali, ko so odločili za to posvetovanje, ako nimajo že gotove osnove o načinu in sredstvih za nameravano akcijo.

Konferenca bi se imela vršiti 4. julija, a se je radi te izjave dalmatinskih poslancev morala odgoditi na mesec kimaev. Sicer je pa veliko vprašanje, ako se bo sploh vršila.

V zvezi s tem se sme smatrati za razbito tudi volitvena koalicija z dr. Frankom. Njegovo postopanje (zlasti v vprašanju glede Srbov) je ozlovoljilo tudi njegove pristaše, ki so zahtevali, da se naj stranka povrne na staro starčevićansko pot neznošnjivosti in negacije.

Na komerzu v nedeljo ob priliki otvoritve »Starčevićanske Čitalnice« je sam dr. Frank izjavil, da se stranka zopet vrača k svojemu staremu radikalizmu in fanatizmu, ki ji je od nekdaj bil v ponos.

Oni so se hoteli složiti z vsemi, a ker to ne gre, so vrgli vsem rokavice pod noge in jim napovedali boj.

Za jutri je sklicana ustanovna skupščina tiskovnega in nakladnega društva hrvatskih naprednjakov. To društvo bo financiralo napredno glasilo »Pokret«. Kakor dujem, je subskribiranih že za 50.000 kron delnic.

Naprednjaki nameravajo osnovati svojo tiskarno, kjer bo izhajal »Pokret« s 1. oktobrom kot dnevnik.

To bi bil v Zagrebu prvi izrazito svobodomiseln in strogo antiklerikalni dnevnik! △

Belgrajska pisma.

III.

(—ut.) Izvestni veliki gospodi na Dunaju nikakor ni po volji, da je v Srbiji končno došlo do miru, ker ta gospoda dobro ve, da bo imelo konsolidiranje notranjih odnošajev v Srbiji za neizgibno posledico ojačenje Srbije tudi na zunaj. Zato nemško časopisje — inspirirano po tej gospodi — vedno prinaša o Srbiji različne senzacionalne vesti, ki so navadno iz temelja zlagane, a prinašajo jih zato, da bi svet živel v stalni veri, da je vsak čas pričakovati v Srbiji iznenadenj, revolucij — sploh vse takih stvari, ki si jih ta gospoda od srca želi.

Tako so dunajski listi pred nekaterimi dnevi prinesli vest, da se sedanja srbska vlada resno bavi z vprašanjem o spremembi ustave. Ko se je v Srbiji izvedelo za to vest — iz dunajskih listov, seveda — začudilo se je vse, ker na kaj takega nihče v Srbiji mislil ni. Nekateri lahkoverneži so pa verovali dunajskim listom, da vlada misli podnesti skupščini predlog o spremembi ustave in vznemirjali so se vsled tega, ker jim je še dobro v spominu nedavna preteklost, ko so se ustave spreminjale z navadnim kraljevim skriptom kar čez noč, ali bojazen teh lahkovernežev je bila popolnoma neosnovana. Vlada je takoj, ko je za ime novano vest izvedela, izjavila, da na kako spremembo ustave niti ne misli in duhovi so se takoj pomirili. Za vznemirjenje ni niti bilo nobenega povoda, ker sedanja vlada, ki sicer ni popolnoma na svojem mestu in bi se moglo še veliko zahtevati od nje, vseeno ne bo storila takega nepremišljenega koraka in naj bi se to izvedlo parlamentarnim putem ali z oktroiranjem. Ustava bi se mogla menjati iz dveh vzrokov: ali bi se jo hotelo imeti liberalnejšo, da bi se dalo narodu več pravic, ali pa reakcionarnejšo, da bi imel kralj več vpliva. Prvi slučaj tukaj ne more biti, ker je sedanja ustava v istini zelo liberalna, tako da so z njo vsi zadovoljni razen socijalnih demokratov, ki želijo, da bi se spremenila v toliko, da vojska ne bi prisegala kralju, nego na ustavo. To je pa v monarhiji nemogoče, ker potem bi bil kralj samo nekaj doživljenski predsednik države — nova ustava republike. Ako Srbi hočejo imeti monarhijo, potem je dovolj, da kralj prisega na ustavo in da prisego tudi drži, a vojska potem lahko prisega kralju.

Drugi slučaj — da bi se kralju prepustilo več vpliva — je tukaj tudi izključen, ker radikalni demokrati, iz katerih je sestavljena sedanja vlada, so vendar napredni ljudje in demokrati (sami se nazivajo radikalne demokrate) pa ne bi dovolili, da se zmanjšajo narodne pravice. Oni tega že radi tega

ne bi storili, ker bi potem enkrat za vselej popolnoma doigrali. V ostalem, v tem zmislu, da bi se kralju prepustilo več vpliva na škodo pravic naroda, ne bi nobena stranka hotela iz lastne inicijative menjati ustave, nego bi se to moglo zgoditi edino na pritisk kraljev, kakor se je to dogajalo za časa vladanja poslednjih dveh Obrenovićev. Ali danes sedi na srbskem kraljevem prestolu mož širokega duševnega obzorja, ki je ves prožet z naprednimi idejami evropskega zapada, pa noče ničesar storiti brez narodovega zastopstva. Kralj Peter se popolnoma zaveda svojih dolžnosti, ki jih ima kot vladar u s t a v n e države — to nam dokazuje vse njegovo vedenje v teh dveh letih, odkar je kralj Srbije. To je redek vladar, ki sam propagira, kadarkoli pride z narodom v dotiko, slobodoumne ideje!

Nemško časopisje naj le donesla senzacionalne vesti iz Srbije! Ko sprevidi, da to nič ne pomaga, postane že pametno!

Obletnica zasedenja kralja Petra na srbski prestol se je tudi letos svečano praznovala. Ta dan je tudi vreden, da se praznuje, ker zasedenje Petra Karadjordjevića na srbski kraljevi prestol pomeni novo epoko v srbski zgodovini, epoko revolucije, nastalo izza revolucije in izza odstranjenja dinastije Obrenovićev, ki so osrečavali Srbijo z brezobzirnim provociranjem domačih nemirov v mirnem kulturnem, gospodarskem in političnem razvoju. Težka je bila borba, ki jo je srbski narod pred sto leti začel voditi za svojo osvoboditev. Preprosti kmetje so bili, ki so se prvi vzdignili na borbo proti redni, dobro oboroženi turški vojski, ali imeli so ljubezni do lepe in bogate ali tlačene svoje domovine in ta domovinska ljubezen je dala revolucionarnem kmetom moč, da so premagali tlačitelja in osvobodili vsaj en del Srbstva. A ko je bila Srbija slobodna, se je našel domači sovražnik, lastni vladar, ki je tudi tepal narodne pravice, a ko se je ta umaknil, je prišel drugi, ki ni bil nič boljši od prejšnjega. Pa tudi ta je še — na drugi svet, ker srbski narod, edini pravi revolucionar na slovanskem jugu, se je znal rešiti ne samo tujih, nego tudi domačih tlačiteljev.

Dovolj krvi je poteklo po Srbiji in sedaj naj bo mir, da se ojači ta izmučena dežela a potem, ko bo od znotraj močna — potem se bo šlo naprej, ker še ni ujedinjeno Srbstvo in Jugoslovanstvo!...

Volilna borba bo tako živahna, kakor se malo pomni. Shodi se prirejajo v vsaki občini in pri njih prihaja večkrat do burnih prizorov, a v nekaterih občinah je celo že tekla kri. Kaj bo šele na dan volitev!

Interesantni so strankarski srbski listi. Sedaj ne prinašajo ničesar drugega kakor agitacijske in vobče strankarske

Dalje v prilogi.

Koristka.

Povest.

(Dalje.)

Policijskemu svetniku je postalo kar vroče pri srcu, ko je tako sedel tik Olge, in obšlo ga je kopnenje, da bi vsaj enkrat objel in poljubil to cvetočo dekle. Ali ni se upal kaj takega storiti, nego je le stiskal njeno roko.

„Glejte, gospod svetnik, zaslišite vse tiste, ki so dan na dan občevali z Jakličem, in prepričali se bode, da je Jaklič nedolžen.“

Olga je naštela vse tiste, o katerih je vedela, da bodo dobro pričali za Jakliča in policijski svetnik si je zapisal njih imena. Med njimi so bili tudi Kobe in Lipe, Sodar in baronica Tako in še cela vrsta uglednih gospodov in dam.

„Veste, gospodična, to je res lepo, jako lepo, da ste se tako zavzeli za Jakliča. To kaže, da imate plemenito srce. Jaklič Vam je lahko hvaležen vse svoje življenje. Jaz moram sicer vso stvar naznaniti sodniji, ali zaslišal bom še danes nekatere priče in če bodo ugodno izpovedale, izpustim vsaj Jakliča in njegovo nevesto iz zapore. Hotel sem ga že izročiti sodniji a če bo le

mogoče, ga obvarujem vsaj preiskovalnega zapore.“

„Kako ste dobri, gospod svetnik,“ je vzkliknila Olga in se hitro nagnila ter poljubila svetniku roko. Starega moža je tako prevzelo, da je stisnil Olgo k sebi in jo poljubil na čelo, kakor oče svojo hčerko, ne da bi v svoji razburjenosti zapazil porogljivi usmev, ki se je za trenotek pojavil na Olginih ustnih.

„Jaklič Vam je lahko vse svoje življenje hvaležen za to, kar ste storili zanj,“ je nadaljeval policijski svetnik. „Jaz mu bom že pojasnil, kaj ste storili. Tako dobrosrčnost in plemenitost se ne sme pozabiti.“

Stari mož ni slutil vzlic svoji izkušnosti, da je prav to edini Olgin namen, da je sploh samo zaradi tega prišla in da ji za vse drugo ni mar. Olga je vedela, da je Jaklič nedolžen. Vsa njegova krivda je bila, da je hranil nekaj starih anarhističnih časopisov in brošur. Ovačila ga je in obdolžila razžirjanja prepovedanih spisov, da provzroči v njegovem življenju katastrofo, da ga loči od neveste, da ga spravi v zapor in da se mu v tej obupni uri prikaže kot rešiteljica.

Veselega srca se je Olga odpravila domov. Ali pride Jaklič že prvi

dan na svobodo ali če ostane nekaj časa v preiskovalnem zaporu, to ji je bilo prav vseeno, da, za trenotek jo je celo obšla misel, naj Jakliča le obdrže nekaj dni v zaporu, to stare njegov ponos in njegovo enerzijsko in ga tako omebča, da ga bo igranje spravila na kolena.

Svoje zmage je bila zdaj popolnoma gotova; da je le razbit Jakličeva zaroka, vse drugo uredi izlahka.

Zdaj, ko je opravila eno, se je njena pozornost obrnila na drugo stran. Rada bi bila vedela, kako je z baronom Tako in njegovo soprogo. Baron je imel dopoldne vedno opraviti v vojašnici in zato je morala potrpeti do popoldneva. A njena radovednost je bila velika. Vsaj mimo stanovanja je hotela iti, morda kaj vidi, iz česar bi se dalo ugeniti, kaj se je zgodilo. Šla je dvakrat ali trikrat po Križevniških ulicah in čez Turjaški trg zopet nazaj, a na stari gosposki hiši pri Križevniški cerkvi ni bilo ničesar zapaziti.

„Kakor dom sreče stoji ta hiša tu,“ si je mislila Olga, motreč palačo, „in vendar je bila danes ponoči torišče velikega viharja.“

Ali Olga se je motila. Tudi to noč ni bilo viharja v tej hiši. Baron Tako se je s svojo ženo prav po kupčijsko

pomenil. Nameraval je pač nastopiti tako, kakor je nastopil tedaj, ko je svojo ženo zalotil z njenim ljubimcem in ko je šel po stopnicah, je močno rožljaj s sabljo, toda čim je vstopil v sobo, je na prvi pogled spoznal, da je baronica minul prvotni strah in da je pripravljena na nov boj.

Med večerjo nista baron in baronica skoro ničesar govorila. Ko pa je sluga pospravil mizo, je baronica povabila svojega moža „na kratek pogovor“ v svojo sobo.

„Sedi semkaj k meni in poslušaj me mirno,“ je rekla baronica svojemu možu. „Tudi jaz želim, da prideva na jasno. Kakor veš, sva drug drugemu dala popolno svobodo s pogojem, da se izogneva vsakemu škandalu, vsemu, kar bi moglo javnost opozoriti, da pravzaprav drugače živiva, kakor se vidi. Jaz sem ta pogoj izpolnjevala in samo nesrečen slučaj je nanesel, da sta me ti in Slavik zadnjič presenetila. Morda sta bila dogovorjena —“

„Ne, na častno besedo, da ne,“ je baron prekinil svojo ženo. „Jaz s Slavikom sploh še nikdar govoril nisem.“

„Ljubi Bela,“ je dejala baronica hladno, „ti veš, kako mislim o častni besedi — torej prizanesi mi s tem.“

Baron je zardel in ni našel pri-

mernega odgovora. Baronica je hladno nadaljevala:

„Priznam, da sem kriva in ti si prav dobro izkoristil moj položaj. Zdaj imam v rokah izjavo, da sem kriva zakonolomstva in povrh sem ti obljubila polovico svojega premoženja. Pripravljena sem izpolniti svojo obljubo. Najbrž si napravil zopet mnogo dolga na svoje graščine, katerih nikjer ni, ali pa na svojo častno besedo.“

„Kaj to tebi mar? Nekaj dolga ima pač vsak človek.“ Baron je začel slutiti, da ne bo svoje žene ovil tako okoli prsta, kakor je mislil in to ga je jezilo.

„Nič se ne huduj, Bela,“ je rekla baronica mirno in nekoliko sarkastično. „Poslušaj me še nekaj trenutkov. Jaz sem kriva, a kriv si tudi ti. Že mnogo mesecev imaš ljubezensko razmerje z neko koristko Olgo. Vidiš, ljubi Bela, kakor si ti nadzoroval mene, tako sem jaz nadzorovala tebe. Vsako popoldne, vsak večer si bil pri tej koristki in zapravljal si z njo mnogo denarja. Zato si pravzaprav nimava ničesar očitati. Tak škandal, kakor si ga ti meni napravil, bi bila lahko tudi jaz tebi napravila. No, in če bi se kapricirala, bi bil tudi meni pomagal tisti Slavik, ki je pomagal tebi.“ (Dalje prih.)

stvari. Kot strankarski list je pač najbolj urejena „Samouprava“, organ zmernih radikalcev. V njej sodelujejo vsi člani prejšnjega kabineta, a g. Nikola Pašić (bivši ministrski predsednik) in Stojan Protić (bivši minister za notranje stvari), sta kar po celi dan — ako nista na kakem shodu — v uredništvu „Samouprave.“ A mora se pomisliti, da posebno g. Protić ni bil dober samo kot minister, nego je tudi izborni časnikar. Radi njegovih člankov se sedaj od vseh listov največ čita „Samouprava“, katero je, razen zmernih radikalcev, malokdo čital, dokler je bila poluslužben list. Sicer je tudi g. Jaša Prodanović, glavni urednik „Odjeka“ (organa ekstremnih radikalcev), izborni časnikar, ali z g. Protićem se ne da niti primerjati. Sicer g. Protić nima bogve kakšnega stila, ali njegova logika!

Ko že govorim o časnikarjih, moram nekaj pripomniti. Pri Slovencih in Hrvatih imajo še sedaj slabo navado, da časnikarje omalovažujejo, a v Srbiji so ljudje bolj pametni. Tukaj se ministri ne samo ne sramujejo biti časnikarji, nego so ponosni na to, da se prištevajo k pijonirjem prosvete. Gg. Protić, Pašić, Sveta Simić (poslanik v Sofiji) so n. pr. bili časnikarji, tudi predno so zavzeli te visoke položaje, a ostali so to tudi pozneje. — Sploh je socijalni položaj časnikarja v Srbiji in na Bolgarskem veliko ugodnejši kot na Slovenskem in na Hrvatskem.

Teh dni je umrl v Glogovcu (ob Drini) znamenit srbski pisatelj Janko Veselinović, ki je radi svojih povesti iz narodnega življenja postal eden od najpopularnejših srbskih pisateljev. Janko Veselinović je srbskega kmeta tako poznal, kakor Jurčič slovenskega in kakor je Jurčič mojstrsko opisal slovenskega kmeta, tako tudi srbski kmet našel svojega mojstra v Janku Veselinoviću. — Njegova smrt je iznenadila vse, kar je pred nedavnim bil še v Belgradu zdrav in — kakor vedno — izborni razpoložen. Srbska pripovedna literatura je z Jankom Veselinovićem mnogo izgubila in zato je tudi zavladala povsod, kjer prebivajo Srbi, velika žalost na glas o njegovi smrti.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Admiral Nebogotov.

Iz Petrograda se poroča: Generalni štab je z ozirom na okolnost, da se je admiral Nebogotov vdal, izdal proglas, da se admiral in častniki, ki so se s svojimi ladjami vdali Japoncem, postavijo pred vojno sodišče, ki bo preiskovalo, ako je bila kapitulacija res neizogibna. Ako se izkaže, da temu ni bilo tako in da so se ladje vdale brez boja, se admiral Nebogotov in njegovi častniki izpode iz vojske in obsodijo na smrt.

Kakor se poroča, se je na ruskem levem krilu mandžurske armade že vnel splošen boj, ki se nemara v najkrajšem času razvije v veliko odločil bitko.

Po poročilih iz Vladivostoka so se v bližini pristanišča že pojavile opevane japonske vojne ladje, iz česar se sklepa, da bodo Japonci v kratkem pričeli z obleganjem in blokiranjem Vladivostoka.

Lov na Hunguze.

Kakor se iz Londona poroča, je došla iz Harbina vest, da so kitajske oblasti napravile 25. t. m. pomoči s pomočjo ruske pehote in konjenice velik lov na Hunguze v vasi Utiaden pri Sungarskem mostu. Ujetih je bilo 457 Hunguzov, zaplenjenega pa mnogo orožja, med tem tudi mnogo najmodernejših pušk.

Govori se, da namerava kitajska vlada odeslej najstrožje postopati s Hunguzi in gledati, da jih kolikor mogoče popolnoma zatire.

Gripenberg — generalni nadzornik pehote.

Kakor poroča petrogradska brzojavna agentura, je imenovan general Gripenberg za generalnega nadzornika pehote. Čuje se, da je to imenovanje napravilo na vojaške kroge najmučnejši vtis, saj je znano, da je Gripenberg tisti general, ki je na mandžurskem bojišču odpo-

dal pokorščino svojemu vrhovnemu poveljniku — generalu Kuropatkinu.

Nove japonske vojne ladje.

»Daily Telegraph« je izvedel iz Tokija, da je naročila japonska vlada pri neki tvrdki na Angleškem zgradbo dveh novih oklopnih. Z zgradbo teh oklopnih se ima prideti nemudoma.

Ladji boste zgrajeni po najnovejšem tipu in po najnovejših poskušanjih ter boste obsegali po 19000 ton.

Dvignena ruska ladja.

Iz Tokija se poroča: Iz Port Artura je došla vest, da se je posrežilo dvigniti že drugo rusko ladjo — oklopnico »Peresvjeta«. Sodi se, da bo mogoče še nekaj drugih večjih ladij dvigniti in jih toliko popraviti, da bodo še sposobne za boj.

Protest ruskih častnikov proti mirovnim pogajanjem.

Dopisnik »Novega Vremena« v Hunculinu je poslal že več protestnih izjav ruskih častnikov na bojišču proti miru svojemu listu v obzoro. Sedaj je priobčil v listu addresso I. vzhodnosibirskega kora, ki izjavlja, da ne more nobeden neuspeh spremeniti njegovega trdnega sklepa, zmagonosno završiti boj ali pa umreti. Poročila o mirovnih pogajanjih so napravila na moštvo in častnike najmučnejši vtis.

Poljski državni poslanci med seboj.

Dunaj, 30. junija. V torkovski seji se bo poslanska zbornica bavila z dvema nenavadnima imunitetnima zadevama. Poljski poslanci se tožarijo med seboj. Posl. Vlk toži poslance dr. Danielaka, ki je prinesel v nekega tednika članek pod naslovom »Ljudski zastopnik Vlk tat«. V članku pravi, da je poslanec Vlk navaden tat, ker je vzel v parlamentu 1400 zavitev in pisem kakor tudi škarje. Nadalje dolži Vika, da je na vlaku ukradel poslancu Bombi iz žepa par desetakov in neke spise. — V drugem slučaju toži poslanec Szajer poslance Bomba, ker ga je na javni cesti pred ljudmi imenoval tat.

Zmaga nemškega terorizma v Šleziji.

Opava, 30. junija. Pri sklepu šolskega leta na tukajšnjem češkem učiteljskem se je učencem naznanilo, da se prihodnje šolsko leto najbrže ne otvori več v Opavi, temuč v Ostravi. Premestitev sklence deželni šolski svet že v mesecu juliju t. l. Tako povsod zmaga nemški terorizem.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 30. junija. Baron Fejervary se je odpeljal danes na Dunaj, da poroča vladarju o dosedanjih dogodkih ter dobi navodila za bodočnost, ker se cesar odpelje za več mesecev v Italijo. Opozicijski listi poročajo, da je baron Fejervary opozicijske voditelje pismeno obvestil, da se bo začel z njimi pogajati ter prosil, naj določijo čas, kdaj se naj pogajanja začne. Najprej se bo pogajal s posl. Kossuthom. Baron Fejervary ima baje za podlago pogajanjem posebne koncesije, ki mu jih je dal cesar v današnji avdijenci.

Italija se oborožuje.

Rim, 30. junija. Pri razpravi o proračunu za vojno mornarico je govoril tudi mornarični minister Mirabello. Govoril je o nujni potrebi pomnožitve vojnega brodogradnje tako previdno, da sosednja država ne more nič slabega slutiti, vendar pa v takem patriotičnem tonu, da so ga poslanci dobro razumeli. Povedal je, da se z gradnjami brodogradnje in utrdb vojna uprava zelo žuri.

Revolucija v Odesi.

Odesa, 30. junija. Avstrijski Lloyd je ustavil promet med Carigradom in Odeso. — Sodi se, da je v Odesi revolucionarne demonstracije. Kozaki so se uprli streljati na neoboroženo

množico, temuž so se postavili na čelo demonstrantom. Hipoma pa je naskočil velik oddelek orožnikov demonstrante in kozake. Vsi kozaki so bili posekani. — Po pogrebu umorjenega mornarja Omelčuka so orožniki prišli večpustajočih se mornarjev. Takoj so tovarniški ladje »Potemkina« ustrelili dvakrat na mesto, nakar so orožniki brž izpustili mornarje. Pozneje se je streljanje z ladje ponovilo. Porušenih je mnogo hiš. V nekaterih delih je mesto v razvalinah. Škoda se že sedaj ceni na 100 milijonov rubljev. Več grških trgovcev je baje umorjenih. — Do sredi je požar za bramba na lojtrskih vozovih odpeljala iz mesta 700 ubitih. Mrtveso polili s apnom ter jih pokopali v skupne jame. Sorodniki niso smeli na pokopališče. Pred pokopališčem je prišlo vsled tega do boja med množico in vojniki. Vojaki so streljali ter ubili zopet mnogo oseb. Vseh ubitih je dosedaj nad 1000, ranjenih pa 2500. Med ubitimi je mnogo častnikov, kozakov in policajev. Uporniki »Potemkina« so vzeli dve transportni ladji ter ju užgali. Obenem so uporniki garniziji določili 24 ur pomisleka, da se priklonijo revoluciji, sicer se začne mesto obstreljevati. Mestogori na več krajih. — Oblasti izjavljajo, da imajo mesto revolucionarji popolnoma v rokah.

Konec klerikalne vlade na Nizozemskem.

Pariz, 30. junija. Ker so pri dopolnilnih volitvah na Nizozemskem zmagale protiklerikalne stranke nad klerikalci, prisiljeno je klerikalno ministristvo Kuyper odstopiti. Kraljica Viljemina poveri sestavo nove vlade liberalnemu senatorju Pynkerju. Liberalci izdelajo skupno s socialisti demokratični reformni program.

Vojaška reforma v Indiji.

London, 30. junija. Podkralj v Indiji Curzon je naznanil državni vladi v London, da bo odstopil, ako se ne izvedejo znatne spremembe glede vojaške zapovedne oblasti v Indiji, tako da bo podkralj tudi neomejeni vrhovni zapovednik armade.

Dopisi.

Iz št. Lamberta pri Litiji.

O našem župniku I. Plantariču hočemo spregovoriti par besedi. Mi farani plačujemo vsak gruntar na leto župniku 80 kr., da ob nedeljah in praznikih mašuje ob desetih. Plantariču pa ni kar nič več všeč letos ob desetih maševati, ampak mašuje največkrat jutraj ob šestih, gotovo zato, ker se mu zdi premalo plačano, da bi moral biti ob nedeljah tako dolgo tešč. Farani so se že pritrževali, pa vse ni nič pomagalo. Mi pa pravimo Plantariču: če nečete maševati ob nedeljah in praznikih ob desetih, pa nam dajte denar nazaj, potem pa mašujete, kadar sami hočete. Do letos ste se ravnali po stari navadi, zdaj pa hočete iz same komodnosti vpeljati novotarije. Spominjamo se, ko so vam enkrat pri spravljanju farani povedali, da vaš prednik Nemančič ni nikoli maral nedeljskih maš plačanih imeti; vi ste pa odgovorili, da je to res, a samo za jutranje maše. »Če hočete, da bom do desetih tešč, zahtevam plačilo«, ste rekli. No in mi smo vam plačali po 80 kr. na leto vsak gruntar. Letos vam pa že tudi to preseda: 80 kr. spravite od vsakega gruntarja v žep, mašujete pa jutraj ob šestih. Sklicujete se na sv. gorskega župnika, češ da hoče, da se vrstita, da je enkrat ob šestih, enkrat ob desetih maša. Svetujemo vam, da menjajte s sv. gorskim župnikom; on naj pride k nam v št. Lambert, vi pa pojdite na Sveto goro. Svetega in pobožnega se delate, a vendar tlačite ubogega kmeta, kjer ga morete. Naredili ste nam zopet nov davek. Vaš hlev mora biti obokan, ker se je baje po zimi živina prehladila, ker je premrzel hlev. Zakaj se pa vašim prednikom ni nikoli prehladila živina, pa so jo imeli vedno v tem hlevu kot jo imate vi! Če premišljnjemo vaše pridige, mislimo, da vas je Bog zelo, zelo ljubil, ker vam je pozimi nesrečo poslal, vsaj pravite, da, kogar Bog ljubi, ga tepe. Potrpajte, če ste

nesrečni in nam ne napravljajte stroškov! Kolikokrat pa nas Bog tepe s šibami in nam nesreče pošilja (največja naša šiba je Plantarič!), pa vse potrpiamo in moramo potrpiti. Ako vam je živina po zimi poginila, nismo mi krivi, ampak je to le kazen božja za vašo požrešnost. Duhovniki so bili pred vami pri nas, pa so bili zadovoljni s tem, kar so dobili in kolikor je bila navada. Maša je veljala 60 kr., vi jo pa računate 1 gld. 10 kr., drugače nečete maševati. Prejšnji duhovniki so računali za poljsko mašo pri podružnici 50 kr., pri vas pa stane 1 gld. 50 kr. Pot iz št. Lamberta v Zavšenik je dandanes ravno tako dolga, kot je bila pri vaših prednikih, a kljub temu zahtevate trikrat toliko kot prej! Požrešnost, pohlepnost po denarju je vaša zvezda-vodnica, ki vam je vedno pred očmi in ki vam ukazuje, da derite kmeta, kolikor zamorete. Potem pa toži in javka vašo kuharico, da so slabi dohodki v št. Lambertu in da so sami griči. Dohodki so že dobri pri nas, samo kuharica je skopa, da ne morejo dobiti v farovžu duinarjev, da bi mrvo pokosili, in farovška vrata se zaklepajo vsakemu beraču. Kaj ko bi farani zaklenili tudi te vrata, kadar pride župnik pobirat berač? Župnik in kuharica, poboljšajta se, če ne, bomo še nekaj povedali.

Vaši zvezi farani.

Iz Metlike. (Izprememba v poveljništvu prostov. gasilnega društva). Dosedanji poveljnik prostovoljnega gasilnega društva, gosp. Leopold Gangl, ki je imel za geslo besede: V nevarnosti ne omahuj — za blagor brata se žrtvuj — daruj življenje v sili vsak — naprej pogumno, roj krepak! — se je zaradi bolehnosti odpovedal svojemu častnemu mestu ter ob tej priliki razposlal svojim tovarišem — gasilcem to-le poslovlilo: Prišla so leta, ki zahtevajo, da se poslovlilo od Vas in odloži častno mesto, ki sem ga zavzemal pri požarni brambi. — Kolikor je bilo v mojih močeh, sem storil v povzdigo tega društva. Sedaj so opešale moči, prišla je doba počitka. — Vse tiste tovariše, ki so me v dolgem času mojega poveljstva krepko in zvesto podpirali, zahvaljam ob tej priliki za njihovo pomoč. Zavest, da so s svojo prostovoljno službo koristili plemeniti stvari in bili na straži za obrambo imetja in življenja svojim so-mesčanom, jim bodi najlepše plačilo. — Moja želja je bila, da bi vladalo med menoj in med Vami vedno pravo soglasje in čut edinstva. Tako je tudi bilo. Bolelo pa me je, ako sem kdaj moral zapaziti, da se pojavlja kaj takega, kar ne odgovarja skupnosti in bratski slogi. — Ko se poslavljam od Vas, me navdaja prepričanje, da so bila moja prizadevanja vedno izvirajoča iz najčistejšega namena. Zato sem ponosen na uspehe, ki smo jih skupno dosegli v teku let. — Želim, da bi bili tisti, ki ga izberete na moje mesto, mož, ki bo brez ozira na politične stranke in politično mišljenje članov in meščanov skrbel za procvit društva in za blaginjo Metlike. — Bodi Vašemu nadaljnjemu delovanju vodnica bratska ljubav, sloga in tovarištvo. Tako boste pošteno in moško s užili svojemu geslu: Bližnjemu v pomoč! — Bogu v čast! — V to: Pomozi Bog! — Društveni častniki in mestni župan g. Franc Jutrač so doposlali g. Ganglu ta-le dopis, oziroma enoglasno sprejeti sklep: »Gospodu odstopivšemu nadpoveljniku Leopoldu Ganglu izrekajo navzoči v imenu celega društva v prvi vrsti svoje obžalovanje na izgubi kot definitivnega in zapovedujočega nadpoveljnika, v drugi vrsti pa mu izrekajo za njegovo 21 letno neumorno, neutrudljivo, skrbno in poštreno delovanje in nadpoveljevanje v korist našemu društvu in v ponos našemu mestu svojo najiskrenejšo zahvalo. Obenem se usojajo podpisani v znak spoštovanja ga imenovati svojim dosmrtnim častnim nadpoveljnikom, proseč ga za sprejem te časti v korist in v nadaljni značaj in dobro ime našega ognjegasnega društva. Ker je želja društva, da obdrži odstopivši gospod nadpoveljnik dosmrtno vse korporativne znake društva, se ga, prosimo, da mu bodo še v to okoliščino dopuščale — kar bi nas jako veselilo, da bi nas posilil morebitnih prilikah kot tak tudi posilil in počastil.« (Podpisi). Ta sklep je tudi celo društvo sprejelo enoglasno. Za naslednika g. Gangla pa je imenovalo g. Darkota Guština ter istega dne priredilo odstopivšemu svojemu nadpoveljniku sereden z godbo in bakljado. — Želim, da bi bil g. Darko Guštin vrl naslednik, ki naj hodi po isti poti, kar bo društvu samo v čast in korist. Gosp. Gangl je v 21 letih svojega delovanja kupil novo brizgalnico, mnogo drugega gasilnega orodja in za moštvo vso opravilo. Bilo je treba mnogo dela in varčevanja, zakaj ko je prevzel on društveno vodstvo, je bila blagajnica prazna. Danes šteje društvo 52 izvršujočih članov, ki pričakujejo od novega, mladega in čilega poveljnika poštreno delovanje in krepke volje, posvečene bližnjiku v pomoč. Gospodu Ganglu pa bodi za trud in poštrenost najlepša zahvala društva, mesta in okolice! Vse njegovo delovanje je bilo

darovano njim, zato mu bodi tudi od njih zahvala in priznanje, ker nimajo za njegovo nesebičnost drugega plačila!

Klerikalci so povsod enaki.

(Dopis iz Gradca.)

Da klerikalci ne morejo vzdržati ljubege miru nikjer, smo doživeli v zadnjem času zopet graški Slovenci. Komaj se je polegla ona viharna doba, ki je imela posledico, da se je ustanovilo »krščansko« društvo »Domovina«, komaj se je začelo med graškimi društvi prepotrebno zbliževanje in medsebojno obveščanje, že se je vrgla iz krščanskega recte klerikalnega tabora v to družbo bomba in očka »Slovenec« je priobčil v št. 133. strupen napad na društvi »Naprej« in »Tabor.« Prvoimenovano društvo si je namreč stavilo hvalavredno nalogo, oživitviti družabno življenje med graškimi »Slovenci« med drugim tudi s prirejanjem jour-fixov in je na te večere potom časopisov opozorilo graške in druge Slovence. Na prvih večerih je bila res prav nepriljubna zabava; med petjem in šaljivo govorico je minil čas kaj hitro. Saj smo pa tudi bili brez »Domovine« in njenega gostobesednega predsednika. No, končno so počastili tretji večer tudi člani »Domovine«. Kakor po navadi smo se zabavali s petjem in prav zadovoljni smo bili tudi s šaljivimi pevskimi točkami »Domovine«. Ali njen predsednik ni imel miru in na jour-fixu je začel s svojo učeno politiko. Očital je zbranim prostim možem, da preveč pijejo, mesto da bi na jour-fixu delovali za narod. Izmed navzočih naprednih Slovencev mu na te izzivajoče besede zaradi ljubege miru in pa, ker je odbila že 12. ura, ni nihče odgovarjal. Saj bi ga moral predvsem odločno zavrniti za izzivajoče besede, potem mu pa poljudno razložiti, kaj je pravzaprav jour-fix in da na take večere ne spada visoka politika. Povsem privatno je pa razlagal svoje nazore, prišedi k predsedniku »Domovine«, medicince Š., znan tudi kranjskim Slovence kot izborni družabnik in pevec. In ta razgovor je porabil značajni predsednik Kukman, da se je maščeval v »Slovenec« nad »Taboriti« in »Naprejeveci«. Besede Š. in Kukmanove so natisnjene doslovno v »Slovenec« in iz njih se kuje kapital. Med Š., kateri ni ne član »Napreja«, ne »Tabora«, je namreč rekel, da so »Domovinaši« storili napako, ker so si nadelali reklamni naslov »krščansko«. Zdaj pa vpije »Slov.«, da se mogoče a la Kukman ne puste ujeti na limanice nezrelim mladeničem, ki jim hočejo krščanstvo iztrgati iz srca. Tako napad na »Tabor.« »Napreju« pa se očita, da hira in umira in da je z jour-fixi hotel pridobiti delavce nazaj, kateri so ga pred leti vsled prevelikega liberalizma morali zapustiti.

V koliko so ti napadi opravičeni, hočemo na kratko omeniti: Gosp. Š. ni govoril v imenu nobenega napadenih društev, tedaj tudi ne imenom »Tabora«, katero hodi svojo pot ne oziraje se na desno, ne na levo. »Taborjani« prihajajo tako na prireditve liberalnega »Napreja«, kakor tudi na vse one »krščanske Domovine«, ki se jim pa na zelo čuden način zahvaljuje za te simpatije s tem, da jih povsem neopravičeno napada z nezrelimi mladeniči. »Naprej« pa je svojo življensko moč že opetovano dokazal in njegova zadnja ideja z vpljavo slovenskih jour-fixov, ki prav dobro upesvajo, nam kaže, da društvo ne umira, kakor je pobožna želja graških klerikalcev.

Vzrok, da ste bili imenovani društvi tako brezobzirno napadeni, je pa sledeči: (Sedaj brezposelni) krščanski Kukman je jako častilakomnen mož. Ko ga nekoč niso hoteli več za predsednika »Domovine« in so mu celo ponujali častno članstvo, če sam odstopi, je izjavil decidirano: »Predsednik hočem biti, ali pa pustim vse skupaj.« In res je izstopil, ko ga niso izvolili. Tudi na omenjenem jour-fixu mu ni bilo po godu, da ga ni nihče oficijalno sprejel in nestrno je čakal na pozdrav in slavo-spev ne tako »Domovini« kot sebi. Ker pa to na jour-fixu ni navada, tudi če pride med graške uradnike, visokošolce in obrtnike tako »mogočen« gospod kot je Kukmanov Matija, je moral sam imeti »guč«, ki pa ni imel zaželjenega uspeha. Takoj drugi dan je napovedal »križarsko vojno« »Napreju« in »Taboru.« Še predno je izšel v »Slovenec« napad, je pravil o njem in v nedeljo dne 11. junija t. l. je v prostorih »Domovine« bral zbranim ovcem omenjeni strupeni dopis in na koncu je spregovoril krilate besede: »Ali jih nismo imenitno udarili!«

Tako nastopa predsednik »kršč. Domovine«, oni človek, ki pri vsaki priliki govori o medsebojnem sporazumevanju in skupnem delovanju. Tako ravno mož, bolje rečeno: čenča, ki se mu domovina in krščanstvo kar iz ust cedita. To vam je pravi tip kranjskega klerikalca, ki hoče pri veselicah navduševati s frazami o ljubezni do domovine, dejansko pa dela razpor.

Da se pa spozna tudi pravo krš čanstvo teh ljudi, naj poročam sledeče: Vnet član „Domovine“ je tudi župnik Lj. Pred kratkim je bil občni zbor „Zarje“ in predsednik Kukman je šel tja v nadi, da mu navzoči g. Lj. plača zaostalo članarino za „Domovino.“ G. župnik tega ni storil in „krščanski“ Kukman, ki se tako skandalizira, če čita v „Narodu“ besedo „far“, se je hudoval, češ: „Prokleti far, nič ni plačal.“

To so nekatere slike iz tužnega življenja graških Slovencev. Mi smo bili do zdaj mnenja, da moramo biti složni vsaj tu, kjer se moramo boriti za obstanek. Boj smo hoteli pustiti onim Slovincem, ki prebivajo v kompaktnih masah. Zato smo tudi med svojimi somišljeniki vplivali pomirjevalno in delovali na zbliževanje vseh graških Slovencev. V zahvalo smo bili naprednjaki napadeni od onih ljudi, ki imajo ljubezen do domovine samo na jeziku, od onih ljudi, ki celo niso člani „podružnice sv. Cirila in Metoda.“ S takim materijalom nečemo imeti opraviti ničesar več, naj bo tam, kjer je. Pač pa nam je ljub zadnji delavec, ki nosi svojega boga globoko v srcu in se ne ponaša s tem pri vsaki priliki; ljub nam je vsak obrtnik, ki čuti res slovensko. S ljudmi Kukmanovega kalibra pa se nečemo več družiti; njihova častilakomnost in binavstvo nam presedata!

B.
Op. uredništva: Izjavljamo, da nam ta dopis ni došel od nobenega v „Slovenec“ napadenih društev; pač pa nam je podal svoje mnenje na občno željo svojih naprednih somišljenikov graški Slovenec, ki ima vsled daljšega bivanja v Gradcu natančen pogled v vse razmere.

Nezdrave razmere v grosupeljskem zdravstvenem okrožju.

4. aprila t. l. je natihome pobegnil iz Grosuplje okrožni zdravnik dr. Wagner. Poslovil se ni niti od predsednika zdravstvenega zastopa obenem tudi dež. poslanca Košaka, menda zato, ker mu je šel ta tako na roko, da še živi ni mogel. Košak pa izpolnjuje svoje dolžnosti kot predsednik zdravstvenega zastopa tako točno, da bi najbrže še danes ne vedel, če mu prebiva v najbližji sosesčini še okrožni zdravnik ali ne, ako bi ga na to ne bil opozoril zdravnik iz Vel. Lašče. Le tega je naprosil dr. Wagner pri odhodu, naj bi ga nadomestoval, dokler bi se okrožje ne preskrbelo z novo zdravniško močjo. Po lastnih skušnjah je dr. Wagner pa že prišel do prepričanja, da v Grosupljem ne bo noben zdravnik dolgo obstal, in da bi bilo najbolje, da bi v nekaterih občinah opravljali zdravniške posle zdravnik in St. Vida pri Zatičini in v drugih zdravnik iz Vel. Lašče. Ko se je to povedalo predsedniku Košaku, se je le ta zadržal, da to njemu nič mari ni, da se on za to ne bo nič brigal, in da naj naprošeni zdravnik napravi kar hoče in seveda išče tudi plačilo za svoj trud, kjer hoče. Pač lep in hvalevreden predsednik zdravstvenega zastopa, ki se res tako toplo zanima za zdravstvene potrebe prebivalstva svojega okrožja. Dosedaj ni deželni odbor še nobenega zdravnika imenoval, ker za Grosuplje sploh noben prosi ni, in kakor se zatrjuje, v glednem času nič ne prosil ne bo. Treba bi bilo iskati namestnika. Oče Košak bi se za to gotovo ne bili zmenili in bi vse to vsemar pustili, ko bi se jih vedno in vedno ne sililo, in končno so vendar sklicali sejo, da se določi, kako naj se zadosti zdravstvenim potrebam okrožja. In se daj se prav pokaže, kako Košaku leži na srcu skrb za prebivalstvo grosupeljskega okraja. Za zdravnika v Velikih Laščah so bili zastopniki občin Lipljenje, Račna in St. Jur, zastopnik občine Škofljica je bil za to, da tam oskrbuje zdravniške posle kak zdravnik iz Ljubljane, iz Slivnice se ni izjavil za nikamor, drugi dva ali trije so bili za zdravnika iz St. Vida. Iz tega se vidi, da je to naravna potreba, da se okrožje tako razdeli, ker so se tako izjavili ljudski zastopniki in c. kr. okr. glavarstvo za ljubljansko okolico je enak predlog stavilo deželnemu odboru, po katerem bi zdravnik iz Vel. Lašče oskrboval zdravniške posle v občinah Lipljenje, Račna, St. Jur in Slivnica, v občini Škofljica zdravnik iz Ljubljane in v drugih občinah zdravnik iz St. Vida. Predsednik se pa za to sploh nič ni zmenil, ampak je kar na svojo roko priporočal deželnemu odboru, da naj zdravnik iz St. Vida nadomestuje zdravnika na Grosupljem, drugega, ki se je potoeval za zgoraj imenovane štiri občine, je pa čisto navadno prezrl. Oče Košak ne more ali neče kapirati, da so navedene štiri občine za zdravnika v St. Vidu silno od rok, za prebivalstvo pa veliko dražje in zamudnejše, če hodijo v St. Vid, kakor če gredo v Vel. Lašče. To velja v prvi vrsti za cepljenje koz, za ubožno zdravljenje in obiskovanje bolnikov za časa epidemije, ker premožni si tako lahko iščejo zdrav-

niško pomoč, kjer si hočejo. Za danes vzemimo le en zglede. Od Vel. Lašče do Grosuplje je še nekoliko bližje kakor iz St. Vida na Grosuplje. Občine Lipljenje, Slivnica, Račna in St. Jur pa leže ravno med Grosupljem in Vel. Laščami, torej je v Vel. Laščah najbližje. Občina Lipljenje ima pa še posebej tako lego, da se je deželnemu odboru umestneje zdelo določiti, da cepi kože že od nekdanj zdravnik iz Vel. Lašče v tej občini, ne pa zdravnik iz Grosuplje, čeprav spada v to okrožje, ker je prikladnejše in ceneje. In ravno sedaj se pa v občini Lipljenje škrlatinka rapidno razširja in zdravnik bo moral hoditi nadzorovat otroke iz daljnjega St. Vida v občino, v katero ni pripustil deželni odbor hoditi cepiti kože niti zdravnik iz Grosuplje, ker se mu je zdelo predrago. Da se na tako daljavo ne more izvrševati praksa na ubožna sprječevala se samo ob sebi razume, ker ima na eni strani zdravnik občno izgubo, a na drugi se ubožni zaklad preveč obremeni. A kaj to Košaku mari, saj zdravstveno okrožje grosupeljsko je samo zaradi tega tukaj, da more on paradirati kot predsednik. In tako se je tukaj zgodilo kot nekdanj pri vojaki, ko so vsi generali, častniki in podčastniki doli do gosp. frajtraja rekli ja, le gospod frajtraj so reki ne, in njih je obveljalo. Deželni odbor ni imel nič proti taki delitvi, okrajno glavarstvo jo je toplo priporočalo, občinstvo je želelo, zastopniki občin so tako glasovali in oba zdravnika sta bila popolnoma solidarna ter se domenila, da zdravnik iz Vel. Lašče ordinira vsak ponedeljek v Pre dolah, a zdravnik iz St. Vida vsak četrtek na Grosupljem, a trmasti Košak je na tihem rekel ne, ter tako predlagal deželnemu odboru, ki je baje to zadevo tudi v tem smislu že rešil, da bo zdravnik iz St. Vida nadomestoval. A, naj bol Mogoče je, da bo ravno ta čin očeta Košaka ljudstvu očel odprl, da bo že enkrat spoznalo, kako slabo plačuje dano mu zaupanje, ter da mu bo ob vsakih volitvah pomolilo fige pod nos, saj nad tako svetopisemskim možakarjem, kot so oče Košak, ki se v deželni zbornici in v drugih javnih nastopih tako vestno ravna po Gospodovih besedah, da se sme govoriti samo ja, ja, ne, ne, no, no, vse drugo je od zlega, se bodo gotovo izpolnile tudi Gospodove besede: Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. julija.

— **Državnozbornske dopolnilne volitve v mariborskem volilnem okolišu iz skupine mest in trgov.** Volitev se vrši dne 5. julija t. l. Opozarjamo še enkrat, da se gotovo udeležijo vsi slovenski volilci polnoštevilno volitve ter oddajo svoj glas za gosp. Josipa Šinko, župana tržke občine Središče! Volitev je tajna, torej se ni nikomur ničesar bati, tudi gospodom uradnikom ne! Dolžnost slehernega slovenskega volilca je, da reši svojo narodno čast! Torej na volišče!

— **Volilna shoda v Mariboru (28. junija) in v Središču (29. junija)** sta se ob obilni udeležbi prav izvrstno obnesla. Za slučaj ožjih volitev se je sklenilo, da Slovenci ne oddajo glasov za nobenega nemškega kandidata. Za slučaj, da pride do ožje volitve socialnodemokratski kandidat zoper kateregasilodi nemškega, glasujemo za socialnega demokrata samo tedaj, ako se nam da posebnih garancij za prihodnost. V tem slednjem slučaju izda naše politično društvo, ako pride do take ožje volitve, ob pravem času še posebej parolo. Pri prvi volitvi pa vsi naši na volišče za našega kandidata!

— **To so poštenjaki, ti klerikalci.** Ako bi se sodilo po pisavi naših klerikalnih listov v zadnjem času o slovenskem vseučiliškem vprašanju, moralo bi se priti do prepričanja, da ni hujših sovražnikov slovenskega vseučilišča, kakor so slovenski klerikalci. Ne da bi sami kaj delali na to, da bi se to vprašanje ugodno rešilo, še druge zavirajo v delu z namenom, da bi se ne uresničila najiskrenejša želja vseh Slovencev, za katero teže že več nego pol stoletja, da bi se ustanovila v Ljubljani slovenska univerza. Marsikdo bo smatral to obdolžitev za prestopno. Dotičnike pa vprašamo: Ali se ne nasprotuje ustanovitvi slovenske univerze, ako se neprestano mešejo polena pod noge našim, ki največ delajo in se največ žrtvu-

jejo za uresničenje te ideje! Predsednik vseučiliškega odbora, gospod župan Hribar, je gotovo mož, kateremu se mora priznati, da si je takorekoč postavil za svojo življenjsko nalogo, da pripori Ljubljani vseučilišče. A v kljub temu ga klerikalci neprestano napadajo, ako stori le kakšen korak v tej zadevi. Kakor je znano, je deželni zbor kranjski soglasno, torej tudi z glasovi klerikalcev, sklenil, da se naj na bodočem slovenskem vseučilišču v Ljubljani predava tudi v drugih, na avstrijskem jugu navedenih deželnih jezikih. V smislu tega sklepa je vedno deloval tudi vseučiliški odbor. »Slovenec« je dobro vedel, da so za ta sklep glasovali tudi klerikalci, a v kljub temu je nedavno tega napadel župana Hribarja, dolžeč ga, kakor da bi on ministru Hartlu nasvetoval naj bi se na ljubljanski univerzi predavalo tudi nemški. No, pa »Slovenec« je pri vsi svoji nepoštenosti vendar še toliko pošten, da ne trdi, da bi bil Hribar zahteval na ljubljanski univerzi samo nemških predavanj. Častivredni »Slovenski Gospodar« pa nima niti toliko poštenosti! V svoji zadnji številki namreč piše: »Osupnilo pa je vse Slovence, ker je naučni minister Hartel izjavil, da so nekateri Slovenci želeli, naj se na ljubljanskem vseučilišču predava nemški. Gotovo je, da so bili ti »Slovinci« kranjski liberalci, neki list imenuje celo ljubljanskega župana Hribarja. Skoraj neverjetno! — Tako piše pop Korosec, dasi ve, da je vsaka teh besedi zlagana ali nesramno zavita! Da, poštenjaki so ti naši klerikalci, ne strašijo se niti notoričnih laži in zavijanj, samo ako mislijo, da bi z njimi lahko škodovali svojim nasprotnikom! Greuterjev faj takim ljudem!

— **„Razburjenje“ radi slovenskega vseučilišča v Ljubljani** je na Spodnještajerskem doseglo tak višek, da se je vsak hip bati nemirov in neredov; to poročilo so poslali premeteni Celjani med svet in poslanec Pommer je o njem z največjo resnostjo obvestil ministra Hartla ter ga pridušal na vse načine, naj nikar ne daje Slovincem o vseučiliškem vprašanju kakih koncesij, ker bi sicer v Celju in na Spodnjem Štajerskem nastal tak vihar, da bi pomedel njega in ves Gantschev kabinet z ministrskimi stolovi. Kdo bi se ne smejal temu političnemu sleparstvu in bahaštvu! Na Spodnjem Štajerskem je v primeri s slovenskim avtohtonim prebivalstvom samo peščica priseljenih Nemcev, ki se žive zgolj od slovenskih žuljev in ki bi se v tistem trenutku morali izseliti in iti po svetu s trebuhom za kruhom, ko bi jim Slovenci pokazali hrbet. In ta sodrga si drzne govoriti v imenu vsega Spodnjega Štajerskega. Ta impertinenca! Sicer pa naj le bodo spodnještajerski nemčurji le razburjeni radi vseučilišča v Ljubljani, Slovenci imajo že dobro sredstvo, da jih bodo ozdravili tega razburjenja! Slovenci jim naj enkrat za vselej pokažejo hrbet, izogibljajo naj se njihovih prodajal, gostiln in delavnic, pa bodo skoro krotki in ponižni kakor ovčice in nič več jih ne bo razburjalo slovensko vseučiliško vprašanje!

— **Ne spadajo k inteligenci!** Ko smo opetovano ožigosali surovo in ogadno postopanje naše častite duhovščine in naglašali, da takih ljudi, ki se javno ponašajo in vedo kakor poulične barabe, ni smeti prištevati med narodno razumništvo, je »Slovenec« ogorčeno protestiral proti temu naglašajoč, da se morajo duhovniki že z ozirom na njihovo omiko (?) in stanovsko stališče prištevati med inteligenco. No, sedaj je »Slovenec« to svoje stališče popolnoma opustil in je sedaj istega mnenja, kakor mi, namreč da duhovščina ne spada k inteligenci. V njegovi 46. številki namreč čitamo take stavek: „Poleg inteligence je imela in še ima Kropa primerno veliko duhovnikov.“ — Iz tega stavka je jasno razvidno, da jih »Slovenec« ne prišteva več inteligenci. Bravo! »Slovenec« vendarle polagoma

napreduje. V glavi se mu je že jelo polagoma jasiti, počakajmo, morda se mu sčasoma še odpro oči. Kdo bi si mislil, da bi kdaj spregledal ta nezdravljivi slepec.

— **Prav „podomače“ so se vršile 21. m. m. občinske volitve v Logu pri Brezovici.** V volilno komisijo se je sprivil brezovski župnik Žgur s tremi podrepniki, ki so skupaj »delali« volitev. Kdor je prišel z nasprotni strani volit s pooblastilom, ga je župnik kratkotalo zapodil. Niti možu ni pustil za lastno ženo voliti, temuž je volil za njo klerikalni agitator. Ker pa se je župniku proti koncu zdela, da bodo imeli le preneznatno število glasov, je volil potem s svojimi pristaši kar »počez«. Komisijski člani so volili menda po desetkrat, župnik pa še večkrat. Seveda je na ta način župnik »zmagal«. Pa se res gode fletne reči neposredno pred Ljubljano.

— **Domžalski Slovenci so dolžni Tirolcem hvaležnost!** Iz Domžal se nam piše: Zadnji dogodki v Domžalah so v nemškem časopisu vzbudili proti Slovincem vse ono brezmejno sovraštvo, katerega so polni tisti privandanci, ki so se v naši deželi preobjedli slovenskega kruha. Da za nemškim časopisjem ne zaostaja ptujška giftna kropa »Štajerca«, se ni čuditi, saj ga izdajajo in podpirajo sami štajerski nemčurji in Nemci. Ta umazan list se je po zgledu drugih nemških listov povzpeli do trditve, da so domžalski Slovenci dolžni Tirolcem hvaležnost! Uvodni članek v tem listu od 25. junija je spisal najbrž kak domžalski slovenski odpadnik, ki poje pri vsaki priliki slavo Tirolcem kot dobrotnikom Domžalcev. Te številke »Štajerca« so poslali tirolskim fabrikantom v Domžale cele kupe in tirolski fabrikantje so »Štajerca«, kjer je bila izražena hvaležnost, ki smo jo Domžalci dolžni Tirolcem, delili med svoje delavce. To je skrajna tirolska predrznost in bo rodila odpor, da ga ne bodo Tirolci veseli! — Bilo je okoli leta 1850, ko je neki krošnjar prišel robo prodajat na Kranjsko in v Domžale. Tukaj je videl, da delajo slavnike. Ker se mu je zdela, da bi to njemu kot krošnjarju kaj neslo, je nakupil za nekaj goldinarjev slavnikov in jih prodajal po poti proti domu. Kupčija se mu je dobro obnesla in čez 14 dni je bil že spet tukaj. Prinesel je precej denarja seboj in počakal, da so mu ljudje naredili veliko slavnikov, katere je seboj vzel na pot in jih prodajal po svetu. In tako je za prvim krošnjarjem prišel drugi, tretji in tako naprej, vedno jih je bilo več. Sčasoma so si ti ljudje postavili v Domžalah svoje hiše, svoje tovarne in dandanes, ko so si prislužili s slovenskimi žulji že milijone, pa kvasijo, naj bomo Slovenci hvaležni Tirolcem, da so prišli k nam nas izsesavati! Kar imajo Tirolci v Domžalah, imajo od Slovencev in vsakega tirolskega tisočaka se drži na tisoče krvavih srag slovenskih delavcev. Ako pa mislijo domžalski Tirolci, da bodo s tem, da so najeli ptujškega »Štajerca« za to, da nas pomaga tlačiti, kaj dosegli in naspreli slovensko javnost, se krvavo motijo. Kdor ni z nami, je zoper nas. Kdor hvali domžalske Tirolce kot dobrotnike Slovencev, je naš sovražnik, ki nam streže po našem narodnem življenju in nas hoče vreči v nenasitno nemško žrelo!

— **Surovost nemškega gostilničarja v Domžalah.** Iz Domžal se nam piše: V nedeljo dne 25. junija je prišel z večernim vlakom iz Ljubljane v Domžale potovalec trdke šivalnih strojev Singer. Podal se je v restavracijo sraven kolodvora. Ta restavracija je last slovenskega gospodarja gospoda Franca Stareta, slikarja v Ljubljani na Bregu, obenem pa pribežališče vseh domžalskih Tirolcev in slovenskih odpadnikov. Ko je stopil omenjeni potovalec v restavracijo,

vprašal je vljudno, če bi ne mogel dobiti prenočišča, na kar je dobil dovoljen odgovor. Plačal je večerje in prenočnino in se okoli 11. ure hotel odpraviti k počitku. Potovalec je bil ves večer v družbi Tirolcev, katerih je bilo polno restavracije in ki so vsi lajali svoj »heil«. Ko si je zadnjikrat napolnil čašo, vzdignil jo je z besedami: »Nazdar, vsi Tirolci!« Zdaj pa so padli kot psi po njem nemški kulturonošci, vpili kot obsedeni svoj prelepo zveneri »heil« brez konca in kraja. Gostilničar pa, ki je koroški Nemeec in živi v divjem zakonu, si je kot na dan vsenemške slavnosti zavihal rokave in vpil nad potovalcem: »Das ist ein deutsches Gasthaus, hier wird nichts kranarische gesprochen, schauen Sie, dass Sie sofort hinsuskommen!« (To je nemška gostilna, tu se ne govori nič kranjsko, glejte, da se takoj spravite ven!) Letel je po potnikov kovčeg in mu ga postavil na cesto. Tirolci so pa med tem vrgli potnika pred vrata. Ob 11. uri ponoči si je moral potnik iskati drugod prenočišča in si bode gotovo za vselej zapomnil nemško oliko in omiko. Slovensko občinstvo, ki kot izletniki ali po opravkih poseša Domžale, pa opozarjamo, da je v Domžalah obilo slovenskih gostiln. n. pr. Flerinova, Kuharjeva, Potočnikova, kjer bodo gostje vedno z vsem potrebnim preskrbljeni in postreženi. G. Stareta pa vprašamo: Ali mieli še nadalje pripuščati, da je njegova hiša v Domžalah kraj, kjer se Slovence ven meče, kraj, odkoder se je 1. junija t. l. streljalo iz nemških vrat na Slovence? Ako teh razmer ne spremeni, morajo Ljubljane vedeti, kaj jim je storiti, kadar oddajo svoja plesarska dela!

— **Škofovi zavodi.** G. škof Anton Bonaventura piše v »Slovenec« od dne 17. junija t. l., da otvori na jesen deško semenišče v svojih zavodih. V tem listu pravi škof, da se bode prva leta le prav malo mladine moglo sprejeti brezplačno. Tej škofovi izjavi delujejo popolnoma nasprotno župniki škofjeloške dekanije. Leti obljubujejo vsakemu dijaku brezplačen vprejem v škofove zavode. Vsled takih obljub je prišlo že 12 kmetskih staršev k gospodu učitelju 4. razreda škofjeloške ljudske šole po spričevalo, češ, naš župnik so rekli, da bo moj fant brezplačno sprejet v škofove zavode. Zlasti se pa s silno, toda taj o agitacijo za pohod škofovih zavodov odlikuje Koblarjev podrepnik, predoselski župnik Nace Zupanc. Tega brezdomovince, ki je rojen Kranjčan, ni sram delovati proti gimnaziji v njegovem rojstnem mestu Kranj.

— **Hudo smo zadeli s svojo notico o slovenski trobojnici** profesorja Peerza ali, kakor se pravilno piše, Pircu. Čujemo, da je mož silno razburjen, to tembolj, ker se ne more oprati. Zato išče sedaj tistega, ki je nam dal podatke, da bi se nad njim maščeval. Mož je seve v hudih škripcih, a njegova predrznost ga še vedno ni zapustila. Pretekli petek je baje hotel od obeda k sebi poklicati nekake člana našega uredništva, kakor bi bil ta kak njegov »šolski pobac«. Na srečo dotičnika še ni bilo pri obedu, drugače bi bil g. Peerz dobil odgovor, ki bi mu še danes zvenel po ušesih! Svetujemo g. Peerzu, naj bo lepo ponižen in miren, sicer mu pridemo še z drugimi stvarmi, ki mu bodo še manj ljube!

— **Občinske volitve v Ormožu** so se končale, kakor je bilo pričakovati, z nemško zmago. Kdor ve, s kakimi nasilnimi sredstvi delajo nemčurji, ako je kakšna njihova postojanka v nevarnosti, se temu ne bo čudil. A v kljub temu so bili Nemei in nemškutarji v veliki nevarnosti, da podležejo pri večerajšnji volitvi v III. razredu. Tu bi bili vkljub vsem zvijačam in vkljub najskrajnejšemu terorizmu propadli, ako bi si v skrajni sili ne bili protizakonito pomagali s tem, da so zavrnili več slovenskih glasov. No, pa tudi to bi jim morda končno ne bilo pomagal, ako bi ne bilo v slovenskih

Prstah več brezstidnih poturic, ki se niso sramovale izdati svojo narodnost in voliti z najhujšimi sovražniki slovenskega naroda in slovenskega imena. Sram jih bilo grdi narodnih izdajalcev, ki pljujejo v svojo lastno skledo! Žalostno in sramotno je, da se baš ljudje, ki se štejejo med naobražene in bi morali biti jekleni narodnjaki, najmanj zavajajo svoje narodne dolžnosti in prodajo svoje narodno prepričanje tistim, ako se nadejajo najmanjše koristi za svojo častivredno osebnost. Nemčurji so pozdravljali take volilce s „heile-klic“i. Ali ni tem izdajalcem zalila rdečica sramu slovenskega lica pri teh klicih? — Volitve so sedaj končane, a zadnja beseda se še ni spregovorila. Slovenci so namreč vložili ugovor proti volitvam in upajo, da se bo ugodilo njihovu rekurzu. V tem slučaju pa zna odklenkati neomejeno gospodstvu nemškega klica v Ormž! —

Moški odbor za Prešernovo veselico (madanes zvečer ob 6 uri v mestni dvorani na rotovžu svojo skupno sejo. Ob polu 6 uri pa ima istotam še posebej reklamni odsek. Vsi gospodje člani se nujno pozivljajo, da se zanesljivo udeležijo seje!

Za Prešernov spomenik je nabrala Josipa pl. Slado-
vičeva, županova soproga iz Rudolfovega, tristo šestdeset kron; slovenski dijak VI. razreda prve državne gimnazije v Ljubljani pa štiriindvajset kron. Slava! Vivant sequentes!

Nov ustanovnik „Društva slovenskih književnikov in časnika“. Ravnateljstvo banke „Slavije“ je poslalo odboru „Društva slovenskih književnikov in časnika“ 200 K z željo, da se banka vpiše med ustanovnike. Odbor se kar najiskrenejše zahvaljuje za ta plemeniti čin slavnemu ravnateljstvu in banki, ki je s tem znova pokazala, da je domači slovenski zavod, ki ve ceniti pomen in važnost našega društva. Nadejamo se, da bodo zgledu banke „Slavije“ sledili tudi oni naši denarni zavodi, za katere si je steklo že toliko zaslug naše časopisje!

Izlet Srbov na Slovensko. „Samouprava“ priobčuje program za izlet Srbov na Slovensko. S bi odpotujejo 14. t. m. iz Belgrade in dospo v Ljubljano 15. t. m. ob 7 uri zvečer s posebnim vlakom. V Ljubljani prenoče in se odpeljejo drugoga dne v Postojno, kamor dospo v nedeljo 16. t. m. ob polu 4 ure popoldne. Tj. bodo obiščevali in si ogledali trg in jama. Iz Postojne odidejo ob 5 uri popoldne in pridejo v Ljubljano ob 7 uri zvečer, kjer se udeležijo Prešernove veselice. Iz Ljubljane odpotujejo Sribi v ponedeljek 17. t. m. ob 7 uri zjutraj.

Za pisatelja Podravskega so došli ti-le darovi: gospice Rožica Arrigler, Jelica Dekleva in Matilda Jager v Gorici zbirko 35 K 20 v, nabrano v nedeljo pri ljudski slavnosti koles. Društva „Gorice“ in gospa Adela Detela v Dobu pri Ljubljani zbirko 8 K 52 vin. Vsem darovalcem in cenjenim nabiralcam iskrena zahvala!

Na c. kr. II. državni gimnaziji ljubljanski (v Beethovnovih ulicah št. 6) se bo v I. razred vpisavalo v nedeljo, dne 9. julija od 8 do 12 ure popoldne. Zunanji se sprejemajo tudi na pismeno zglasilo ako pošljejo ravnateljstvu do 9. julija potrebne listine: rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Sprejemnina v znesku 6 K 60 h se bo pobirala od sprejetih učencev šele po institutnem vstopu v prvi razred, t. j. prve dni novega šolskega leta. Sprejemne izkušnje se prično v soboto, dne 15. julija in sicer pismene dopolne ob osmih, ustne popoldne ob treh.

Velike počitnice deljene. Odkar obstoji I. državna gimnazija v Ljubljani, niso bile velike počitnice nikdar deljene v dva dela, le letos je določil deželni šolski svet, da naj se velike počitnice takole razdele: Prvi del se začne 30. junija ob peti uri popoldne in traja do 8. julija; 8. julija, ko se začne klasifikacija, naj pridejo dijaki zopet v šolo do 15. julija, ko se jim bodo dala izpričevala. Medtem ko bo bodo profesorji klasificirali in izpričevali pisali, naj dijaki vsaj nekaj ur v šoli prebijajo, da užijejo več vročine in smrdljivega zraka. Tako se praktično izvršuje dr. Körberjev ukaz glede tuberkuloze. Od 15. julija pa se začne drugi del velikih počitnic.

Na razpis nagrad za nove moške in mešane zборе, katerega je „Glasbena Matica“ dne 24. decembra 1904 v slovenskih listih objavila, je do postavljenega roka, 1. aprila 1905 „Glasbena Matica“ došlo

26 konkurenčnih skladb in sicer 12 moških in 14 mešanih zborov. V presojevanje skladb sestavljena jury je svoje poročilo tle dni izvršila in od 8 razpisanih nagrad 5 nagrad sledečim skladbam prisodila: 1.) skladba „Ljubezna“, mešan zbor, vložena pod motom „konkurenčna skladba“ dobi nagrado 60 K; 2.) skladba „Izpremenjeno srce“, mešan zbor, vložena pod motom „Aureus“ dobi nagrado 50 K; 3.) skladba „Francica“, moški zbor, vložena pod motom „Francica“ dobi nagrado 60 K; 4.) skladba „Popotnik“, moški zbor, vložena pod motom „Bela Ljubljana“ dobi nagrado nagrado 50 K; 5.) skladba „Na poljani“ moški zbor, vložena pod motom „In pred nami plamen gre skozi noč“ dobi nagrado 30 K. — Nadalje je jury izrekla sledečim skladbam priznanje in pohvalo, ter hoče odbor „Glasbene Matic“ tem skladbam priznati častne nagrade. Te skladbe so: „Moč ljubezni“, moški zbor, vložena pod motom „Asrael“; „Zarja“, mešan zbor, vložena pod motom „A. ljubica, zdaj je dan“; „Job“, duhovna pesem, mešan zbor, vložena pod motom „Triglavski“; „Domovini“, mešan zbor, vložena pod motom „Triglavski“; „Pomlad“ moški zbor, vložena pod motom „konkurenčna skladba“; „Našel sem zvečer na mizi“, moški četvorospev, vložena pod motom „Adria št. 3“; „Napitnica“, moški zbor, vložena pod motom „E-dur“; „Pogovor z domom“, mešan zbor, vložena pod motom „O sijaj, sijaj solnce mlo — na ljube domovine krilo“ in „Kaj ptici je...?“ mešan zbor, vložena pod motom „Adria št. 4“. — Uspeh razpisa za konkurenčne skladbe je torej prav povoljen. „Glasbena Matica“ bo še letos te nagrade in pohvaljene skladbe v tisku izdala in založila. Imena skladateljev nagrajenih pesmi se kmalu objavijo. „Glasbena Matica“ pa prosi gospode skladatelje pohvaljenih skladb, da ji blagovolijo v kratkem z dopisnicami naznaniti svoja imena, da se bo mogel odbor do njih zaradi izdaje teh skladb obrniti.

Uboga slovenščina. Človeka mora srce boleti, če bere včasih uradne razpise v slovenščini, ki je pa taka, da je rojen Slovenec gotovo ne razume. A ni treba misliti, da se ta „uradna“ slovenščina ne najde tudi drugod. Tudi v Ljubljani, v kolizejskem kopališču so napisi, ki so pravi unikum. Tako se med drugimi bere na plošči pri blagajni: „Nestojim dober če se kei tuiga sgobi nei bo še taka urednost čeje prov men pšena.“ Pač zadnji čas bi bil, da bi taki „mili“ napisi izginili!

„Slovensko zidarsko in tesarsko društvo“ priredi jutri, dne 2. julija ob 3. popoldne veliko društveno veselico na vrtu restavracije g. Valentina Mraka „Pri novem svetu“ na Marije Terezije cesti št. 14. Pri veselici sodeluje tukajšnja vojaška godba. Spored veselici je kegljanje na dobitke, šaljiva pošta, srečlov, koriandoli korzo, trije veliki zrakovli ter ples in prosta zabava. Častito občinstvo in prijatelji društva se vljudno vabijo k mnogobrojni udeležbi. Članom je priti v društveni obleki. Vse drugo je razvidno iz lepakov in vabil.

Iz Rožne doline se nam piše: III. veliki semenj dne 2. julija 1905 se vrši v največjem obsegu. Vozilo se bo z „omnibusi“ iz mesta, belokranjski »bališ« pride že ob eni uri v mesto ter se oglasi po vseh znanih ljubljanskih prostorih ter se pripelje v Rožno dolino ob 3. uri. Mirozov z bakljado že na predvečer. Konec semnja šele v ponedeljek. Kar je še mogoče, vse bo sejmarjem na razpologo z največjo zabavo: Majji plesišča, štanti itd. tako, da se v resnici nihče ne pokesa, kdor poseti to obsežno zasnovano veselico, ki je doslej še vsako leto privabila nebroj obiskovalcev, ki so se vsi vračali zadovoljni in »široke volje«, kakor pravi Hrvat. Do snidenja jutri v Rožni dolini!

„Šišenski Sokol“ ima torej jutri svojo vrtno veselico z javno telovadbo na Koslerjevem vrtu. Pri telovadbi nastopi poleg dveh vrst članov-telovadcev, ki izvajajo tudi vzorne vaje iz vasesokolskega zleta v Ljubljani, naraščaj »Šišenskega Sokola« (32) in sicer z vajami s palicami in v 12 skupinah. — Bratsko društvo »Ljubljanski Sokol« se udeležijo te prireditve korporativno v društveni opravi. — Kakor že omenjeno, sodeluje iz prijaznosti slavna šišenska »Čitalnica«. Zanimanje za to veselico je vsestransko, iz česar se sklepa, da bo jutri na Koslerjevem vrtu v Šiški ogromna udeležba narodnega občinstva iz vseh slojev iz mesta in okolice.

Nemško pobalinstvo. Preteklo nedeljo se je več slovenskih gospodov napotilo v Št. Vid. Šli so ob cesti po potu za pešce. Nakrat se jim je po isti poti pripeljalo naproti več kolesarjev Nemcev, med njimi tudi sobotehnik pri Paichlu neki Rodoschegg. Dasi so ti kolesarji vozili po poti za pešce, ven-

dar niso imeli namena, da bi se gori navedeni slovenski družbi izognili, šele ko so videli, da Slovenci nimajo volje, radi njih poskakati v cestni jarek, so nejevoljno in mrmraje krenili na cesto. In v hipu, ko je imenovan Rodoschegg, ki se šteje seveda za velikega Nemca, dasi je slovenskih staršev sin iz Ptuj, švignil mimo družbe, je nekdo izmed kolesarjev — nemara Rodoschegg sam — zakričal: »Die frechen Hajduken, die Windischen.« Razume se, da bi bili germaniki pobalini, ki si upajo na tako nesramen način žaliti Slovence na slovenski zemlji, dobili za ta insult zaslužen plačilo, ako bi jo ne bili jadrno odkurili. Tem predrznim mladim bo res treba enkrat pošteno nategniti ušesa, da se naučijo, da nemški hrastje še vendar-le ne raso na Slovenskem do neba. Rodoschegg je baje sobotehnik pri Paichlu, Slovenci bodo seveda prav pridno hodili k njemu, nemara samo zbog tega, ker jih je njegova družba prijazno izvolila imenovati »Hajduke« in »Windische«.

Odkritje nagrobnega spomenika okrajnega šolskega nadzornika A. Žumra se vrši 15. t. m. v Kranju.

Domžalske novice. Iz Domžal se nam piše: Kakor je znano, je Mlinščica zadnjo zimo, kakor že večkrat preje, zopet preplavila velik del domžalske in jarske občine. Voda je tekla po cestah in travnikih, pridrla na vrtove in v poslopja in tako povzročila veliko škodo. Storilo se je tskrat obilo lepih sklepov, da bodo zanemarjeno strugo Mlinščice iztebili i. dr. da se v bodoče take neizogode zabranijo, zdaj se je pa, kakor navadno, na vse pozabilo. Treba je torej, da store obhistrška županstva potrebne korake, da bodo posestniki vodnih naprav ob Mlinščici iztebili zanemarjeno strugo in nasuli desni breg, in da tako obvarujejo svoje občine zopetnih neizogod. — V četrtek, 29. rožnika, so prišli pred devetim vlakom zvečer trije slovenski gospodje v gostilno poleg kolodvora in naročili piva. Gostilničar jim pa reče, da Slovincem ne bo prinesel piva in prepove tudi natakarije, da ga ne sme prinesiti. Kaj prešerni so že postali Nemci v Domžalah! Treba jim bo malo perje prikrajšati. Sicer se pa z nemškim gostilničarjem še vidimo. Govore namreč o njem marsikaj, kar se nikakor ne strinja s hlinjeno pobožnostjo njegovih prijateljev Tiroleev.

Iz Jars pri Domžalah. Za novo ljudsko šolo v Jarsah je bil 29. junija izvoljen krajni šolski svet. Predsednikom so izvolili soglasno vobče znanega dobrotnika revežev in mladine g. Petra Majdiča, posestnika umetnega mlina v Jarsah. Poslopje nove šole bo že letos pod streho, in kakor upamo, bomo že drugo jesen šolo odprli. Do sedaj so morali hoditi otroci celo uro daleč v šolo v Mengeš, kjer imajo sicer izvršne učne moči in kjer je šola posebno pod sedanjim gospodom vodjem zelo napredovala, toda zaradi oddaljenosti in krajevnih razmer so naši otroci zaostajali za drugimi. Upamo, da bo nova šola v vsakem oziru v največjo korist in napredek naše mladine.

Čudna pošta je v Preserju. Pretečeni teden je privozil poštni vlak v postajo. Ambulanci voz je odprl vrata in klical poštarja s Preserja; tega pa žalibog ni bilo. Ko pa je vlak že odhajal, prileti mlad fant z vrečo, v kateri je bila pošta. Nobenega znaka ni imel, da je pooblaščenec pošte, in ko je videl, da je vlak zamudil, se je izgubil zopet v gošču proti Preserju. Običajno nosi pošto starejši mož. Kje je bil? Ali se smejo poštne vrednosti poveriti mlademu fantu!

Topliški župnik Podboj in liberalni „cunjarji“. Znano je našim bralcem, kako je topliški župnik Podboj pred kratkim v neki pridigi dokazal, da je bacil mliarije iskati v grehu in kdor ga v grehu na podlagi vere ne išče, ga ne bo prav nikoli in nikjer našel. Te naše trditve Podbojevih besedi so našle odmev v „Slovenčevih“ predalih, kjer se župnik Podboj pere v ponedeljek le škoda, da tako na skritem kraju. Svoj odgovor podkrepljuje s tem, da pravi, da je pridigoval že pred „visokimi dostojanstveniki vseh krogov in ne le pred navadnimi kmeti in kmeticami. Radi bi poznali tiste visoke dostojanstvenike vseh stanov, ki so imeli veselje poslušati Podbojevo učenost. Podboj meče potem s „cunjarji“ okrog sebe in dolži g. učitelja Gregorca, da daje našemu dopisniku tozadavne informacije. Izjavljamo, da g. Gregore ni v nikaki zvezi z našimi novicami iz novomeškega okraja in naj ga „Slovenec“ ne napada po nedolžnem. Če je pa g. Gregore ustanovil pevsko društvo, ki noče biti klerikalno, je seveda hudo za Podboja, toda ne kaže drugega kot ponižno potrpeti. Podboj razlaga nadalje v „Slo-

venec“, da „Bog tudi lahko na izreden način bolezen pošlje in ima pri tem svoje namene, ki so le njemu znani.“ Potemtakem pa se branimo vsakega zdravnika, če je bolezen še tako nevarna, ker smatramo moramo, da ima Bog vendar vedno najčistejšje namene, ker je neskončno popoln. Tako prakticira naš kmet, ki so mu nauki o nespremenljivi božji volji ušli že za mozeg in takega mnenja je tudi župnik Podboj in župnik Smidovnik, ki je o pričetku razsajanja mliarije po novomeški okolici tolažil ljudstvo z božjo voljo češ: bila je že kolera, kuga in druge take nalezljive bolezni, ko jih je po desetkrat več umrlo kot pri mliariji, pa Bog je že tako naredil, da je bilo prav. Čudno ni potem torej, če se kmeti ljudje boje zdravnika, ko vedo, da misli preprečiti božjo voljo. Toliko o tem perečem vprašanju. — Župnik Podboj je pa pri vsej svoji učenosti tudi silno vnet za božjo čast, zato je začel kramarijo s svečami za praznik sv. Rešnjega Telesa. Ko je pa skrbel za sv. Rešnje Telo, ni pozabil na svoje grešno telo, saj je član klerikalnega konsumnega društva. Tako je za omenjeni praznik prodajal sveče, ki stanejo pri liberalnih trgovcih le 34 vinarjev, kar po 60 vinarjev ali po celo krono. Cena se je ravnala po tem, koliko je bila kupovalka „fejst“ in „zavber“, česar pa g. Podboj — kakor pravijo — nikakor ne more videti. Sveče iz klerikalnega konsumnega društva so bile dva do trikrat dražje, kot pri navadnih posvetnih trgovcih. A proti temu ne smemo nastopati, ker se jih je najbrž že toliko žegnalo držalo, da niso bile preplačane, sicer nam pa Podboj spet pride s kakšno izjavo, da je že velikim dostojanstvenikom vseh stanov prodajal sveče, pa so bili vsi docela s tem zadovoljni. Bog živi Podbojevo svečarijo!

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu. 1) Jože Novak iz St. Petra pri Novem mestu je Marijo Hočevar zapečljal h krivemu pričevanju. Obsojen je bil na 3 mesece ječe s 3 postji. — 2) Mici in Jože Majcen sta šla na polje in pustila malega Cirilška v varstvu 10letne hčere. Otrok je pa tej ušel, padel v potok in utonil. Obsojena sta bila vsak na 10 dni zapora z 1 postom. — 3) Janez Volf iz Črnomlja je v žigalno posodico prižadel Matiji Šprajcarju od tam eno težko in eno lahko telesno poškodbo. Preprij je nastal pri plesu radi deklet, ki so darila pisank-piruhe. Volf je bil obsojen na 5 mesecev ječe s 5 postji.

Nova kmetijska podružnica. Iz Trebnjega se nam poroča, da je bil v nedeljo dne 25. junija ob 3. uri popoldne v prostorih gosp. Alojzija Šlajpaha v Veliki Luki ustanovljen občni zbor, ki ga je priredil osnovni odbor za novo kmetijsko podružnico, in pa predavanje ravnatelja kmetijske družbe, g. Gustava Pirca. Shoda se je udeležilo precej posestnikov in pa načelnika sosednih kmetijskih podružnic trebanjske in čateške. Gospod ravnatelj Pirc je v dve uri trajajočem govoru temeljito razpravljal o težavah in napakah kmetijskega gospodarstva, o njega zaostlosti v vseh strokah kmetijstva vsled premale izobrazbe, in ker se nevede drži vedno starega kapita. Z jasnimi dokazi in zgledi je dokazoval svoje trditve v vseh strokah kmetijstva, tako da so se posestniki čudili, kako je mogoče gospodu ravnatelju tako temeljito poznati naše razmere. Temeljito je razpravljal o živinoreji, kakor tudi o prašičereji, ki sta glavni vir kmetijskih dohodkov. Kazoč na zglede, koje so si pridobili na poučnem potovanju lanske leto v Švico in letos na Stajersko oziroma na Koroško, pripovedoval je g. ravnatelj, da so bili odividai očarani in ni se moglo jih z lepa prepričati; in še le po odhodu, ko udeležence letošnjega potovanja na Koroško in Stajersko, g. Šlajpah je vse zopet znova dokazoval, bili so vsi navzoči naravnost gjenjeni in vneti za to važno panogo kmetijstva, namreč živinoreje in prašičereji. Glede vinogradništva je isto omenil; vkljub temu, da se je prirejalo vsako leto po dvakrat poučno predavanje v gori Zavrh v sodnem okraju Trebnje o novem zasajenju in o cepljenju ameriških trt, se je le malo na novo zasadilo. Pouka se je udeležilo vsakikrat do letos jako malo posestnikov; nasprotno pa letos, ko je trtna od deloma že vse uničila, je bil pouk že v drugič in vsakokrat v obilnem številu obiskan; ljudstvo se je prišlo brigati za to, ker vidi pri drugih vinogradih, n. pr. v Dolgi njivi, povoljne uspehe. Končno je še omenjal pomen novoustanovljene kmetijske podružnice, oziraje se na to, da je Velika Loka ravno središče imenitne temeniške doline in priporočal ustanovitve iste, kakor tudi ustanovitve mlekarne; ker bi bila ista, ako se pametno uredi, lep vir kmetijskih dohodkov. Omenjal je tudi

pomen prave, na pravo pot speljane združitve, ker na ta način se omogoči pravo in za kmeta koristno razpečevanje njegovih pridelkov. Želeč napredek novo ustanovljeni podružnici je končal gospod ravnatelj svoj govor, za kar se mu je g. nadučitelj Potokar iz St. Lorence v lepih besedah zahvalil. Za tem je prišla volitev in je bil izvoljen gospod Alojzij Gliha načelnikom. S tem je bil dnevni red končan in želeli je, da se v to ne unese strankarstvo.

Velika narodna veselica v Radovljici v korist družbe sv. Cirila in Metoda, ki bi se imela vršiti dne 23. julija, se je preložila na dan 9. julija t. l. Ista se vrši pri vsakem vremenu z naslednjim sporedom: Godba, petje, ples, srečlov, šaljiva pošta, umetni ogenj itd. Za pijačo, jedila itd. bodo postavljeni posebni paviljoni, v katerih bodo stregle narodne dame. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 20 vin. K obilni udeležbi vljudno vabijo vsa radovljiška društva.

Čebelarškega shoda v Radovljici ne bo jutri, ker so se pojavile nepričakovane zapreke.

„Napreja“ je napadel prav infamno narodne kroge idrijske radi pokojnega Tončiča, češ, da ga narodnjaki v zadnjih dveh letih njegove bolezni niso podpirali in da je umrl v bedi in revščini. Zavračamo to novo infamijo obskurnega lističa „Napreja“ s pojasnilom, da je ranjki Tončič bival pri svojih sorodnikih v Črnem vrhu, in kakor smo poizvedeli, ni sicer bival v sijajnih razmerah, kakor zamore to na stroške delavskih žuljev ravnatelj Anton Kristan, vendar pomanjkanja ni trpel, dokaz temu, da je šele mesec dni pred svojo smrtjo prosil idrijsko občino za podporo, katero mu je županstvo tudi podelilo. Tudi obrtna bolnišnica blagajna mu je dovolila primerno izredno podporo in tudi več njegovih prijateljev je pokojnega podpiralo. Stori bi bili to gotovo tudi somišljeniki, če bi se bil pokojni Tončič obrnil do njih in odzvali bi se bili izvestno radovoljneje in izdatnejše, kakor socialno-demokratski agitatorji, ki znajo samo molziti bedno ljudstvo, nikdar pa mu pomagati. A Tončič ni bil v tako hudi bedi, kakor hoče to vedeti Anton Kristan, ker bi se bil preje obrnil do občine za podporo, kar bi mu bilo lažje, ker je občina po zakonu zavezana podpirati svoje v revščini se nahajajoče občane, in če bi mu ta podpora ne zadostovala, bi se bil obrnil še le do svojih prijateljev. In Antonu Kristanu naj bi polagali račun o komu izdanih podporah? Ne, preveč bi se osramotili! Kako nizkotna je pisava „Napreja“, je razvidno iz tega, da imenuje pokojnega Tončiča, ki je bil vsekrog, dasi odločen narodno-napreden somišljenik, koncilijant napram vsakemu, strastnega nasprotnika socialnih demokratov. In za strastnega svojega nasprotnika ima Kristan nakrat toliko sočutja — po smrti, ko ima v življenju za iste samo sramotenje? Zakaj pa ni Kristan podelil pok. Tončiču iz svojih sijajnih dohodkov ob življenju potrebne podpore, ali ni že preje ožigal brezsrčnih liberalcev? Govorite g. ravnatelj! Ker vemo, da bomo zaman čakali Vašega odgovora, označujemo to Vaše početje kot popolnoma vredno Vašega značaja.

Iz Cerknice se nam piše: Gostilničar Žumer, vulgo „Janez“, zida v Cerknici „grand hotel“ (?) Spodobilo bi se, da bi omenjeni v temnih nočeh razsvetlil dotično zgradbo s kako lučjo. Seveda tega pa Janez ne stori najbrže iz teh vzrokov: 1.) ali on sploh ne ve, da se morajo nedozidane stavbe ponoči razsvetliti; 2.) ali nima denarja, da bi kupil najmanj kako svečo; 3.) ali pa časa nima, ker mora vsemur ustavljati mimogredoče kočijaže in strogo paziti, kakor svoje dni Seila in Karibda, da mu kdo ne uide v nasprotno pribežališče. Janezu bi svetoval, da bi se obrnil vsaj do občinskega fonda, da bi mu ta posodil kaj okroglega za sveče. Sevega mu drugače tega ne priporočam, če nima kredita pri dotični zalogi. O ti večni mešetar, ali ne bi bila to najboljša reklama, če bi tvoj hotel zvečer razsvetlil? Pomisli: tuji, ki pridejo po noči mimo tvoje bodoče palače, te še niti ne vidijo. Ko bi jo pa že sedaj videli, bi je pozneje gotovo radi obiskovali, pa ne bi bilo treba tebi čevljev trgati po cesti radi večnega agitiranja. Čudno se mi zdi, da se občina ne zmeni za to stvar. Saj preti vendar vsakemu ponoči smrtna nevarnost, ko gre iz Janezove gostilne mimo one zgradbe, zlasti če je malo „v rožcah“, ali pa precej obsežen. Glavo stavim, da bi kdo drugi na Žumrovem mestu že zdavno okusil občinske paragrafe. Če se v kratkem ne ugodi temu nasvetu, se ne bomo več tako lahko menili! Cerkničan.

„Marijina družba v Senožečah“. Komaj je minulo leto, odkar je začel prejšnji kaplan Gaberšek, vulgo Smolevšek, anovati pri nas »Marijino družbo. No njemu smo hitro pokazali, da za tak

nepotrebno družbo pri nas ni prostora, ter je leta tudi bila mrtvo rojeno dete. Sedaj smo dobili novega kaplana, bralcom »Slovenskega Naroda« iz Mirne peči znanega Kleindiensta. To Vam je zafant; isti rad jezdi — ima namreč 2 konja — eden je baje za znanega »Luftingenierja« — ter tudi punco rad pivo kupuje, katero se potem popije v njegovem stanovanju, in ta človek utepel si je v glavo, da mora, po svojem vzvišenem poklicu, spet vstanoviti v Senežedah »Marijino družbo«. Leta od hiše do hiše, da jih nabere kolikor mogoče večje številko. In res jih je nabral že nekaj čez 10; seveda so med temi »devicami« tudi cerkvene pevke. Kakor se sliši, hoče iz njih tudi sestaviti pevski zbor, ki bo pel 15. avgusta v Postojnski jami, ker se na binkoštni ponedeljek, ko se je peljal z njimi v isto jamo na »lojtrah«, niso bile v petju vajene. Več za sedaj ne povemo, ampak prihodnjčji vzel bomo tudi pomezne »device« na rešeto, če jih bo še kaj ostalo. Gosposu kaplana Kleindiensta pa na glas povemo, da Senežčanke niso »Minke«, ter če bo sejal pri nas nemir, žel bode vihar!

»Senožeška straža«.
— »Zagorski Sokol« zažge dne 4. t. m. točno ob 9. uri zvečer, na čast sv. Cirila in Metoda na »Gorič« veliki kres in umetni ogenj. Iz prijaznosti sodeluje sl. pevski klub »Zagorje«. Nato sledi prosta zabava v gostilni gospe Weinbergerjeve.

— Moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico priredita v prid družbi ob njeni dvajsetletnici Ciril Metodovo slavnost v nedeljo dne 9. julija t. l. pri g. Žagarju (Volavšku) v Trbovljah. Na sporedu je petje, tamburašje in prosta zabava. Začetek ob 4 uri popoldne. Vstopnina 40 vin. za osebo. Z ozirom na dobro delni namen se preplačila hvalježno sprejemajo. — Opomba: Veselice se vrši pri vsakem vremenu. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

— Slovenci v Zagrebu. »Celjsko pevsko društvo« je poletelo 28. junija v Zagreb in priredilo ondi koncert pod vodstvom zdravnika gosp. dr. Schwaba. Koncert se je vršil na vrtu hrv. pevskega društva »Kolo« in ga je posetilo nad 2000 ljudi, med katerimi je bilo tudi mnogo vojaštva, zlasti častnikov. Hrvatje so se divili izvežbanosti celjskih pevcev in pevki, ki so želi mnogo burne pohvale za svoja priznanja. G. dr. Gvidon Serbec je kot izurjen baritonist izborno pel svoje solo-točke, zlasti Vilharjevo »Slovo«, katero je spremljevala njegova sestra gospičica Mila Serbec na klavirju v splošno zadovoljnost. Enkrat so nastopila tudi vsa zagrebška pevka društva, okoli 200 pevcev, ki so s svojim točnim petjem napravili na poslušalce velikanski vtis. Posebno so peli z navdušenjem »Slovenec in Hrvat«, da so morali to lepo pesem ponoviti. Hrvatska pevka društva je prav spretno dirigiral kapelnik zagrebškega gledališča gosp. pl. Faller. Nekatere točke bogatega in izbranega programa je svirala domobranska vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. Ivana Muhviča. Igrala je tudi mnogo slovenskih točk in je njenemu skoz in skoz eksaktnemu prizvajanju sledil pri vsakem komadu zaslužen buren aplavz. Ob koncu programa je stopil v velikanski paviljon tajnik trgovske komore g. Kresić in se v iskrenih besedah zahvalil došlim Slovincem, da so posetili svoje brate Hrvate v Zagrebu. Poudarjal je zlasti, da si Slovenci in Hrvatje niso le v besedah in v pesmih bratje in sinovi velike majke Slave, ampak najtesnejša vez, ki jih veže, je srčna vez, krvna vez. Gromoviti »Živio«-klici so zaorili iz sto in sto navdušenih grl. G. Kresić se je zahvalil Celjan g. Salmič, ki je v vznesenem govoru slavil slovensko vzajemnost med Hrvati in Slovenci, ki so si najbližji sosedje in ki dele med seboj svojo usodo. Kar enega boli, boli drugega in kar je za prvega razveseljivo, je tudi za drugega. In spet se je iz sto in sto grl zasiljal mogočen »Živio!« — Koncerta se je udeležilo mnogo Slovencev iz Stajerske, zlasti iz Sevnice jih je bilo precej. Izmed kranjskih Slovencev se je koncerta udeležil samo svetnik trgovske in obrtne zbornice g. Hren iz Ljubljane. Vsem pa bode ostal ta koncert v najprijetnejšem spominu, saj je znak novega podkrepljanja bratske sloge med brati Hrvati in Slovenci.

— Iz vlaka je skočil v nedeljo popoldne pred St. Jurjem ob južni železnici 30letni posestnik Jurij Smole od Sv. Stefana, sodni okraj okraj Smarje. Pri padcu mu je poškila lobanja in se zlomila nosna kost.

— Akad. tehnično društvo »Taborn« v Gradcu priredi v sredo, dne 4. julija ob 8. uri zvečer pri »Divjem možu«, Jakominigasse 3 slavnostni večer v spomin slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda in dvajsetletnice one »služne družbe,

ki nosi njuno ime ter vabi s tem najprejredne vse graške Slovence k mnogobrojni udeležbi. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

— Z dinamitom se je ustrelil Marko Pakj iz Zabukovice pri Jurklostru. Dinamit mu je raztrgal vse prsi in odtrgal desno roko. Vzrok je pijančevanje in valed tega nesložitost z ljubico.

— Demonstracija proti škofu Naglu v Rimanjih. Iz Rimanj nam pišejo od 30. t. m.: Pretečeni terek je imel tržaški škof Nagl v sosednjem Borštu birmo. Okolo 1½ ure popoldne je prišel v spremstvu svojega kaplana in sluga ter katarinškega župnika in »ricmanjskega župnika« Jožefa Stržinarja »skrivaj« po poljskih stezah (torej furtim! Op. ured.) v Rimanje. Četvorica se je podala v ricmanjsko cerkev, kjer se je mudila nekoliko časa. Potem so gosposdje zaprli cerkev, škof Nagl je vzel seboj žabnico velikih vrat ter jo vtaknil v žep — menda za spomin, da je dal zapreti in zapečatiti cerkev pred dvema leti in pol. A sedaj je škof Nagl bogato žel, kar je obilno sejal. Zbrala se je pred cerkvijo truma otrok, ki so priredili škofu Naglu viharo demonstracijo. Ko je korakal dalje po vasi, je slišal od ženski, ki so se bile tudi iz radovednosti zbrale, toliko trpkih besed, da mu je omahnila roka, s katero je prišel blagoslovljati. Slišale so se besede: »Sedaj si nas prišel blagoslovljati, a do sedaj si pošiljal na nas vedno žandarme« itd. Bled kakor zid je bil škof Nagl s spremstvom zapustil Rimanje. Splošno je tukaj osumnilo, da si škof Nagl ni upal v Rimanje niti po cesti, ki vodi iz Boršta v Rimanje, ampak da je prišel po stranskih stezah. Tako dela le človek, ki nima čiste vesti. Na Veliko noč je škof Nagl proglasil v Rimanjih »novo župnijo«, t. j. ne v Rimanjih, ker tukaj smo to zvedeli šele iz ljubljanskega »Slovenca«, katerega par iztisov je bil nekdo sem poslal. S tretjo nedeljo po Veliki noči je prišel tukaj maševati omenjeni katarinjski župnik. Prvo nedeljo je prišlo res mnogo ljudi v cerkev iz radovednosti, ker so mislili, da je naše vprašanje rešeno. Ko so pa videli v cerkvi, na čem da je, je večina ljudi še pred koncem maše zapustila cerkev. Potem je prihajalo čimdalje manj ljudi. Včeraj na praznik sv. Petra in Pavla jih je bilo z omenjenim župnikom pet, štiri je bil namreč privedel seboj iz Katinare. Od domačinov ni bil nikdar noben v cerkvi. Drugega opravila ni g. Stržinar imel v Rimanjih, krstil ni nobenega, vseh nekrščenih otrok je sedaj okoli 90, v nekaterih hišah še celo po dva, pogrebe vodi kakor prej, dokler ni bila »proglasa« po škofu Naglu »nova župnija«, vaški župan Ivan Berdon. Ravno danes je bil zopet civilen pogreb 70letnega moža. Mi smo proti ustanovitvi župnije od strani škofa Nagla protestirali v Rimu in na Dunaju. V torek se je škof Nagl zamogel do trda prepričati, da nima v Rimanjih ničesar več iskatil!

— Sam se je javil policiji v Trstu 22letni brezposelni pek Ivan Fojkar, ki je s štirimi drugimi peki pokradel pred kratkim pri O. Zelčiču več vrednostnih reči, kakor smo že poročali. Zdaj so že vsi pod ključem. Fojkar je izročil policiji prostovoljno ukradeno zlato uro.

— Mina ga je zadela. V četrtak je v Trstu pri gradbi nove železnice zadela pri eksploziranju mina 28letnega delavca Josipa Metlika. Dobil je mnogo ran po obrazu in po rokah. Zgubil je tudi desno roko. Prepeljali so ga v splošno bolnico.

— Neizmerno škodo do 2 milijona kron je napravila toča, ki je padla v petek po Furlaniji ter po delu Brd. Ljudje ne pomnijo še take toče. V nekem kraju so stehali tri zrna toče in ta so tehtala 1 kilogram! Taka toča je padla 10 minut neprestano in se ni čuditi, da je vse oklestila. Pobil je tudi vse polno oken, pa tudi več oseb močno ranila ko so bile na prostem.

— Iz Benečije se poroča »Primorcu«, da so lani prišli prebivalci v Črnem vrhu v fari St. Peter v Benečiji v nasprotje z ordinariatom v Vidmu glede novega pokopališča. Ordinariat ni dovolil blagosloviti pokopališča. Sedaj je pa tam svoboda kot v Rimanjih, le s tem razliko, da je v Rimanjih za duhovnika župan, v Črnem vrhu je pa duhovnik, neka poštena ženska, ki vodi mrtve na pokopališče. 19 pogrebov je že vodila na neblagoslovljeno pokopališče. Z rožnim vencom v roki vodi pogrebe. Vsi poživajo v miru, nihče pa še ni prišel nazaj, čeprav ni zemlja blagoslovljena!

— Akademsko tehnično društvo »Triglav« v Gradcu ima svoj III. redni občni zbor v soboto, t. j. 1. julija ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odbora. 3. Službenosti.

— Slovensko akademsko društvo »Ilirija« v Pragi ima v soboto 1. julija t. l. svoj II. redni občni zbor v tekočem tečaju pri Šahöblu, Iršča ulica ob 8. zvečer.

— Glas iz občinstva. Prebivalci na Tržaški cesti ob poti v Rožno dolino prosijo glavni magistrat, da bi se tamkaj nahajajoča se žarnica ne ugaševala že ob polu 11. uri ponoči, ampak šele ob dvanajstih. Ulica je silno temna in nesnažna in vsakomur, ki se le nekoliko zakasni, se lahko prigodi kak neprijetnost.

— Mladi ljubljancin uhajajo v Trst. Kakor pred kratkim 15letni Linkovec tako se je tudi Feliks Hermann iz Ljubljane naveličal doma in jo je popihal v Trst. Tržaška policija pa take mlade izslnike takoj prime, ker se vsi prav boječe obnašajo in tako je tudi ta Feliks spravljen pri tržaški policiji v varnem zavetišču.

— Plodonosno »obrt« sta imela sedlarska vajenca Anton Možek, Peter Witine in policiji že znani Anton Rieder. Pobalini so kupovali s kolesi na ta način, da so si jih pri Jožefu Pleškotu na Glincah izposojevali, jih pozneje predelavali in potem prodajali. Te dni je pa Pleškot videl se z njegovim kolesom po Mestnem trgu peljati točaja, katerega je ustavil in dovedel k policiji, kjer se je potem razvila cela štrana. Dognalo se je, da niso paglavci Pleškota ogoljufali za nič manj, kakor za devet koles v celem letu. Policija je vse tri izročila c. kr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

— Tatvina. Lesnemu trgovcu g. Goljevščku je bila v Kolodvorskih ulicah iz stanovanja ukradena kumverta, v kateri je imel 3000 K denarja, obstoječega iz bankovca za 1000 K in nekaj stotakov. Osumljenca sta policijski vođa Hercog in stražnik Grčar kmalu po tatvini aretela, dobilo se pa pri njem ni nič denarja.

— Hudi kosci. Včeraj popoldne je bila zavrela kri koscem, ki čakanjo dela na Cesarja Jožefa trgu. Po prepiru je prišel tepež, kjer si ga je šla ogledat tudi policija. Ni pa bilo preje miru, da so dejali Martina Finka in Ivana Kamnikarja, ki sta bila prveina provzročitelja prepira, na hladno.

— Našli so včeraj na nekem travniku razbit kovčeg čestniškega sluga Ivana Makoveca, kateri mu je bil pred par dnevi ukraden iz hleva na Tržaški cesti. Tat je iz kovčega ukradel nekaj perila in dva zlata prstana.

— Dobro se je bil preskrbel neki tat v Vodmatu za žegnanje. Kradel je neki stranki že dolgo časa iz kleti vino. Ker pa vino na prazen želodec ne prija, postregel si je še s piškami, katere bode moral pa plačati z »ridetom«.

— Izgubljene in najdene reči. Ana Anzinova je izgubila denarnico s 3 K. — Solška učenka Adela Szantnerjeva je izgubila zlato zapestnico, ki je imela vdeleni črki A. M., vredno 40 K. — Zasebnica g. Ivana Knifčeva je izgubila rdečkasto volnato šerpo, vredno 7 K. — Ivan Kos, prodajalec sodavice, je izgubil srebrno anker remontoar-uro s srebrno in nikelnasto verižico, vredno 12 K. — Marija Piehatjeva je izgubila 6 K denarja. — Solaki učenec I. Bizjak je našel zlat ščipalnik in ga oddal pri magistratu.

— Pri Črnetu v Trnovem bo povedom jutrišnjega žegnanja dopoldne zajtrkovalni koncert, popoldne pa godba, šalijva pošta, ples itd., kar vse obeta mnogo zabave.

— Velik vojaški koncert z umetelnim ognjem iz slavnostne pirotehniške tvornice povlaščenega in priznanega pirotehnika g. Ferdinanda Makuca bo v četrtak dne 6. julija t. l. namesto kresnega večera, ki se ni mogel vršiti zaradi slabega vremena, na Koslerjevem restavracijskem vrtu. Začetek ob 8. uri zvečer. Umetni ogenj ob polu 10 uri. Vstopnina za osebo 60 vin., otroci do 10. leta 20 vin.

— Ljubljanska društvena godba priredi danes zvečer koncert v hotelu »Ilirija« (Kolod. ulice). Začetek ob 8 uri. Vstopnina 40 vin. — Jutri dopoldne je zajtrkovalni koncert v restavraciji pri »Novem svetlu« (Marije Terezije cesta). Začetek ob 10. uri. Vstopnina prosta.

* Najnovejše novice. — Šlezijski deželni predsednik grof Thun gre v začasni pokoj. Na njegovo mesto baje pride neki Nemcem prijazni Poljak. — Za evropski mir prirede francoski in nemški socialisti še letos velike konference po vseh evropskih glavnih mestih. — Kuga se je pojavila v Barceloni. — Ugodne spremembe pri pošti. Švicarska pošta uprava bo predlagala pri bodočem kongresu svetovnih pošt, naj se teža navadnih pisem

zviša od 15 na 20 gramov, a za pomankljivo frankiranje se naj plača navadna, ne pa podvojena pristojbina.

— Zopet za rokav v nemški vladarski rodbini? Časopisi poročajo, da se v najkrajšem času zaroči princ Eitel Friderik s princezino Aleksandro Schaumburg-Lippe, s katero se je mislil zaročiti že pok. srbski kralj Aleksander.

— Turški sultan je baje resno bolan. Do prestola bi imel pravico princ Jufuz Izzedin.

— Sprememba učnega reda na Ruskem. Naučno ministrstvo izdeluje nove učne načrte za gimnazije, da se bo v zadnjih dveh razredih mesto grščine poučevalo pravznanstvo.

— Napaden nadvojvoda. Ko se je te dni peljal nadvojvoda Evgen v avtomobilu na svoj grad Hohenzollern, je vrgel neki kmetijski fant kamen v avtomobil ter ranil voznika. Nadvojvoda je fanta ujel ter ga izročil v Gollingu policiji.

* Čigava je ostrizja lupina? Juristi zdaj razmotirajo vprašanje, čigava je ostrizja lupina, ko ni več ostrige v njej. Gre se tukaj za one lupine, v katerih se najdejo biseri. Marsikdo je bil mnenja, da je lupina od onega, ki kupi ostrigo, ker kupi to z lupino vred. To pa ni res. Profesor Schlossmann izvaja takole: Ker smatra gost ravno tako kot gostilničar za stvar brez vrednosti in le želi, da jo prejkot-mogoče spravi od sebe, more vsak jurist priti do zaključka, da je ostrizja lupina, ko ni več ostrige v njej, reč brez lastnika in da postane last onega, kdor si jo prilasti. Če grem s kako damo v gostilno in ji dam prinesiti ostrig, so na vsak način ostrige njene; če pa najdem jaz biser v lupini in vzamem lupino, je biser moj, tudi če bi to ne bilo ravno kavalirsko.

* Kitajske posetnice so narajene iz velikega rdečega papirja, na katerem je napisano ime lastnikovo z velikimi črkami; čim večje črke so, tem boljše. Papir se zvije navadno desetkrat. Pod imenom je napisano: »Vaš nevredni prijatelj, ki klanja svojo glavo pred vami in vam izkazuje svoje spoštovanje« ali kaj sličnega. Mesto »Vaš vdanec« stoji tiskano na posetnici »Vaš neumnik« itd. Običaj je, da se posetnica vrne posetniku. Ker so karte precej drage, uporablja se ena večkrat.

* Zaznamovana dekleta. V nekaterih krajih v Siamu obstoji navada, da vsako dekle, ki se ne omoči do gotovih let, dobi listek, kjer je vpisana v poseben razred, t. j. pride v zaščito kralja, ki ima nalogo, da za vsako tako žensko najde moža. To pa je jako enostavno. Vsak kaznjene, ki se nahaja v državni ječi, je pomislek in oproščene vsake kazni, ako si izbere eno dekle iz imenovanega razreda. Ne vpraša se nič, če je kaznjene oženjen ali ne, ker v Siamu ima možki lahko več žen.

* Dragocena »sličica«. Delavec Ivan Strnad je našel na cesti bankovec za 50 K. Ker še ni nikoli videl takega bankovca, je mislil, da je to kaka podobica in ko je prišel v prvo gostilno, sestel se je s kočijažem Iv. Slunskim, kateremu pokaže lepo podobico. Slunski ga vpraša, če mu proda to lepo sličico in pogodila sta se za vrček pive. Med tem pa je Strnad izvedel za pravo vrednost podobice in je kočijaža naznanil sodišču, ki ga je obsodilo na 24 ur zapora.

* Ljudožrc. V občini Gerekezyhaza na Ogrskem je prišel na binkoštni ponedeljek artist, ki je v svojem naznanilu objavil, da se bo prodiral tudi kot ljudožrc. Ko je vse svoje umetnosti pokazal, je izjavil, da kot ljudožrc ne more nastopiti, ker se v celem kraju ne da nihče požreti. Tu je stopil mlad fant pred artista in se mu ponudil v uporabo. Artist je takoj skočil na fanta in ga vgriznil v uho, da je začel kričati. Gledalci so se zavzeli eni za artista, drugi za fanta in vnel se je boj, krvav boj, pri katerem je bilo 18 oseb težko ranjenih, od katerih so tri kmalu umrle, okoli 40 je bilo pa manj poškodovanih. Artist je porabil boj in odnesel pete.

* Nedostojne žuželke. Vodna in gozdna državna uprava na Nemškem je na razstavi v Lüttichu zbrala prav interesantno skupino različnih dreves in jim pridjala istočasno več vrst onih malih iz inozemstva zanešenih žuželk, ki se jih je spoznalo, da so provzročitelji raznih drevesnih boleznih. Posetniki razstave naj bi te male živalce opazovali v vsem njihovem škodljivem delovanju in žuželke so se res vdale vsemu uživanju svojega brezskrbnega življenja, zlasti pa so se, kot je njihova navada, rapidno pomnoževale. Toda med obiskovalci razstave je bilo nekaj prav sramežljivih, ki so v delovanju žuželk videli pohujšanje in velik greh za onega, kdor jih gleda. Ker so ti sramežljivci vplivni, delali so toliko časa na pristojnem mestu, da so se nedostojne žuželke odstranile iz razstave. Boljše je, da razjedajo še nadalje gozdove, nego pa da bi se delalo pohujšanje!

* Koliko škode je napravil potres v Skadru? Skadru se pravi po nemški Skutari. Antsemitski »Deutsches Volksblatt« na Dunaju si je najel svojega posebnega poročevalca o groznem potresu v Skutari, na poročevalce je bil sam na mestu nesreče in je svojemu listu poslal obširno poročilo o groznih podrtjih. Med drugimi poročila, da je smrtno nevaren sprehod po mestnih ulicah, ker se mora človek vsak čas bati, da se zruši kos zida nanj. Človeka mora srce boleti, piše poročevalec, če vidi razrušene starodavne častitljive spomenike, ki jih je obiskovala vedno tolika množica tujcev z največjim občudovanjem in zanimanjem. Lepa stavba Iskelesi Džami in Jeni Valide Džami s svojimi minareti, sultankiosk, samostan rjovečih dervišev — vse je strašno poškodovano in vprašanje je, če bo mogoče te krasne stavbe še ohraniti. Brezupen pogled se ti odpira tudi na veliko pokopališče — največje celega orijenta — čigar grobni spomeniki leže po tleh vse navskriž! Vse te grozne reči je videl originalni poročevalec imenovane lista z lastnim očmi. Smolo je imel pri vsem tem le to, da ta Skutari, o katerega znamenitostih on govori, leži v Mali Aziji, kjer ni bilo nobenega potresa. Skutari ali Skader pa, kjer je bil potres, leži v Albaniji blizu jadranskega obrežja in blizu avstrijske meje. Ta poročevalec je zares originalen, ker je prepisal vse skutarske znamenitosti iz Bäderkerja!

* Tudi v ječi se zaslužni denar. Lastnik neke parne pralnice v Düsseldorfu je bil obojen v šestmesečno ječo. Neko nedeljo, potem ko je že tri mesece presedel, moral je z ostalimi kazenci v cerkev, tedaj pa slučajno pade na stopnicah ter si zlomi levo roko. Poškodovance je trdil, da se mu je zgodila nesreča samo zato, ker so bile stopnice preprele. Vrhutega so v njegovi celici tla tako zlizana, da so mu podplati postali popolnoma gladki. Končno pa ga je paznik še podil naglo po stopnicah. Zato je država kot lastnica ječe odgovorna. Tožil je državo za odškodnino ter navedel, da je ne-sposoben za delo in s tem izgubil letnih 4500 mark. Vrhutega je zahteval še 1000 mark za bolečine. In res sta obe inštanči obsodili državo na zahtevano odškodnino.

* Koliko ur morajo spati šolski otroci. Šolska komisija v Stockholm se je bavila z vprašanjem, koliko spanja potrebujejo šolski otroci. Dognala je, da otrokom prikrajšano spanje bolj škoduje kakor pa naporna delo. Otroci, ki ne spijo dovolj, zbolijo česče kot taki, ki se dobro naspijo, in sicer zbolijo četrtina otrok s prikrajšanim spanjem več kot dobro naspalih. V sled tega je komisija določila, da morajo otroci do sedmega leta spati 12 ur, od 7. do 9. leta 11 ur, od 9. do 12. leta 10 ur, od 12. do 14. leta 9 do 10 ur, mladina od 14. do 21. leta 8 do 9 ur. Ker je poleti težko pripraviti otroke do zgodnjega spanja, treba jim je spalno sobo zatemniti; tudi kopanje in umivanje pospešuje spanec. Nikakor pa se ne sme pouk pričeti pred 8. uro.

* Čudeži brzojava. Brezlični brzojav se dandanes z največjimi uspehi udorablja. Pa tudi žični brzojav še ni zgubil vse veljave, kakor kaže ravno nastopni slučaj. Neki židovski kramar je na otoku Džerba ob obrežju Tunisovem v Severni Afriki romal v družbi svojega oslička iz Ben-Gardana v Zarzis. Naenkrat sta ga na deželni cesti napadla dva trebca in ga nahrulila s starim roparskim pozdravom: »Denar ali življenje!« Ves prestrašen je zapustil kramar svojega sivca in splezal na bližnji telegrafni kol, kjer je iz vseh moči začel kričati v žico, da je nedolžen, pozival nebo za pričo svoje nedolžnosti in klical poveljnika postaje v Ben Gardan, naj mu pride brž na pomoč. Arabca sta v svojem življenju že slišala, da elektrika bliskovito hitro deluje in da je telegraf z njo v neki zvezi. O bistvu telegrafa seveda nista ničesar vedela. Čuvši pa ubogega Žida tako vpiti na telegrafnem kolu, sta že videla celo posadko iz Ben-Gardana marširati proti njima, zato sta se vrgla na tla in za božjo voljo prosila premetence, naj odpokliče častnika z vsemi možmi, ker hoče ta mirno oditi svojo pot. Žid je ustregetl njuni želji in se iz dna svoje duše smejal lakovernima Arabcema.

Književnost.

— »Ljubljanski Sokol« ima v 6. številki naslednjo vsebino: 1. Proste vaje. 2. Iz sokolskih časopisov. 3. Vestnik slov. Sokolstva. 4. Raznoterosti.

— »Učiteljski Tovariš«. Stev. 26. Vsebinska: Kranjskemu učiteljskemu — Dr. Tavčar in učiteljske plače. — Naš denarni zavod. — Istru — v Turčiji. — Učiteljsko in ljudska izobrazba. — V ofenzivi. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Pouk o gospodinjstvu v ponavljalni šoli. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem.

Vzor zakonskega moža je delavec Jakob Skoda z Glinca. Pred kakimi dvema mesecema je bil zaradi pretenja svoji ženi tri tedne v preiskovalnem zaporu. Takrat mu je žena odpustila, ter je dobil Skoda samo ukor. To pa ni nič pomagalo. V noči od 17. na 18. junija je zopet pretepal svojo ženo, jo vrzel iz sobe v vežo, kjer jo je zopet suval ter pretepal tako, da je zgubila še tisto krilo, ki ga je imela na sebi. Žena je tudi pri zadnji obravnavi prosila za svojega moža, ker jo pa pretepa že več let, je bil Skoda obsojen na tri tedne zapore, poostrelega vsak teden z dvema postoma.

Zvit tat. Lorenzen Bitenec iz Šmartne je znanjalo 17. t. m. par čevljev. Ko je sedel neki dan v gostilni pri Kovaču, je zapazil na nogah Josipa Snoja svoje čevlje. Da bi se o tem še bolj prepričal, je poslal po čevljarja Bolto, ki mu je čevlje delal. Ta je takoj spoznal svoje delo ter rekel Snocu, da so čevlji Bitenecovi. Nekaj dni potem je dobil Bitene pri svojih vratih čevlje in dopisnico, na kateri je stalo: „Tukaj imaš čevlje, pa jih ni Jože vzel, sem jih jaz, boš že zvedel, kdo“. Snoc je bil obsojen na en dan zapore s postom.

Pri tajni obravnavi je bil delavec Franc Jenčič s Križa pri Komendi obsojen na 5 dni zapore z dvema postoma, ker se je hotel z dekletom T. Z. z Ježice „zabavati“.

„Ista gospica, ki je kampil tukaj z gubila, se naj zglasi na Glincah št. 67“. Tako je napisal na listek Franc Habe iz Podbrega pri Vipavi, sedaj pisar na Glincah, ter ga je izročil neki ženski, da napopa ta listek tam, kjer se je našel zgubljeni glavnik. Na tistem mestu je namreč dobil Habe ponoči nekega vojaka s svojo ljubo na tleh. Ker je pa potem trdil, da je imela Zupanova Pepa za plankami „landverja“, je bil Habe obsojen na dva dni zapore s postom.

Inženir Alfred Freisinger iz Varšave je dne 29. maja kakor nor voziral po Dunajski cesti, Selenburgovih ulicah in Prešernovih ulicah s svojim motor-kolesom. Stražnik ga seveda ni mogel prijeti, ker je bil inženir s svojim motorjem „precej“ hitrejši. Čez nekaj časa zagleda stražnik neznanega inženirja, ko je počasi korakal po Prešernovih ulicah proti pošti. Ko je bil že blizu, stopi stražnik izza vogla inženirja, ki ga mahne nazaj, stražnik pa za njim. Toda nista dolgo dirkala, ker inženir ni imel „konja“ pri rokah. Ker je bila velika nevarnost, da se zgodi kakšna nesreča, je bil obdolženec obsojen na 30 K denarne globe, ozir. na tri dni zapore.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 1. julija. Carinski odsek je sprejel trgovinsko pogodbo z vsemi glasovi proti glasovom čeških in slovenskih poslancev. Ministrski predsednik bar. Gautsch je podal izjavo, da mu je ogrska vlada sporočila, da bo stopila v pogajanja glede trgovinskih pogodb po razmerju njih nujnosti; avstrijska vlada ne bo proti Ogrski ničesar ukrenila, dokler ne bo omajana veljava skupnega armadnega jezika. Ako pa ne bo mogoče doseči sporazumljenja glede avstrijsko-nemške trgovinske pogodbe, bo vlada takoj sklicala državni zbor, da bo odločil, kaj bi bilo v tem slučaju treba storiti.

Dunaj 1. julija. Deželni predsednik šleski, grof Thun, je upokojen in je bil odlikovan s Fran Josipovim redom. Thuna so nemara strmoglavili Nemci radi slovanskih paralel v Opavi in Tešinu.

Dunaj 1. julija. Uradna „Wiener Zeitung“ priobčuje sankcionirani zakon o proračunskem provizoriju za drugo polovico tekočega leta.

Budimpešta 1. julija. V ponedeljek bo ministrski predsednik Fejervary konferiral z vodjami koalicije. Čuje se, da je krona dovolila ministrstvu popolno svobodo v notranjih in narodnogospodarskih vprašanjih. Glede armade pa je vlado pooblastila, da dovoli tele koncesije: 1. ogrske grbe in embleme na vojaških zastavah; 2. ogrski notranji uradni jezik pri vojaških oblastih; 3. teritorialni zistem; 4. posebno ogrsko

vojno šolo; 5. nastanitev skupnega finančnega ministrstva v Budimpešti in 6. primeren upliv na zunanjo politiko ter primerno zastopstvo pri poslaništvih in konzulatih v inozemstvu.

Budimpešta 1. julija. Podzupan peštanskega komiteta je razposlal vsem okrajnim sodnikom okrožnico, v kateri jim prepoveduje sodelovati pri naboru prostovoljcev se oglašujočih rekrutov, a brez sodnikovega pismenega privoljenja ne sme nihče vstopiti v armado.

Budimpešta 1. julija. Magistratni svet je hotel včeraj vzdigniti plače. Ker pa ni pobotnice kolekoval, temuč pripisal opazko: „Vex lex stanju kolka prosto“, ni hotel blagajničar denarja izplačati. Na pritožbo magistratnega sveta je tudi uradni predstojnik odgovoril, da se brez kolka plače ne izplačajo.

Segedin 1. julija. Mestni občinski svet je sklenil, da odtegne vojaški godbi podporo 3200 kron in pozove vojaško poveljstvo, naj v bodoče poskrbi, da ne bo več igrala godba, ki svira cesarsko pesem, na javnem trgu.

Kišenje 1. julija. Tu je izbruhnil splošni štrajk. Delavci korakajo v velikih množicah po mestu in pojo revolucionarne pesmi. Opetovano se je že vnel krvavi boj, v katerem je padlo veliko število delavcev. Načelnika čerlužicega so našli mrtvega v njegovem stanovanju.

Petrograd 1. julija. Vesti, da bi se bilo uprlo moštvo na vojnih ladjah, ki so usidrane v Sebastopolu, niso resnične. V mestu so imeli premogarji shod, na katerem je neki govornik brez ugovora naglašal, da gotovi elementi pri sedanjem gibanju samo zlorablajo delavstvo v svoje umazane svrhe. Pri zborovanju je množica pretepla pet pol. vohunov.

Washington 1. julija. Ameriški konzul brzojavlja iz Odesa: Včeraj popoldne je priplulo iz Sebastopola črnomoško brodovje, obstoječe iz več oklopnih, križark in torpedovk, ter obkolilo „Potemkina“, ki se je vdal brez vsakega odpora.

Kodanj 1. julija. Iz Drontheima se brzojavlja, da je norveška vojska od tretjega leta naprej pozvana pod orožje. 2000 mož je že poslanih na švedsko mejo. Vhod v pristanišče straži večja flotilja torpedovk in topničark.

Washington 1. julija. Državni tajnik Hay je umrl v starosti 67. let Hay je že dlje časa spretno vodil ameriško zunanjo politiko.

Varšava 1. julija. Socialisti so včeraj na javni cesti ustrelili policijskega ogleduha Jevdonikova in dva policaja.

Berolin 1. julija. Iz ruske Poljske javljajo, da je na tisoče delavcev na potu iz Dombrova iz Zagorčev Sosnovice, kjer jih čaka vojaštvo, da jim zastopi pot. Delavci korakajo pod rdečo zastavo. Bati se je hudih nemirov in bojov.

Berolin 1. julija. Došlo je poročilo, da se je tudi v Libavi moštvo na nekaterih bojnih ladjah uprlo in da sedaj bombarduje pristanišče. Potrjena še ta vest ni.

London 1. julija. Sprva je bilo določeno, da odpluje vse črnomoško brodovje v Odeso, da uduši upor. Odpluli pa ste samo dve vojni ladji pod poveljstvom admirala Krjugaerja, in sicer zbog tega, ker moštvo na ostalih ladjah ni zanesljivo. Črnomoško brodovje obstoji iz 10 oklopnih, 8 križark in 35 torpedovk.

Kronštad 1. julija. Tu je takisto izbruhnil splošni štrajk. V mestu je koncentrirana silna množica vojaštva. Med stavkajočimi in vojaki je že prišlo do krvavih

bojev. Več oseb je ubitih, nebroj pa ranjenih. Gostilne in prodajalne so zaprte; po mestu miruje ves promet.

Odesa 1. julija. Uporniki so z oklopnice „Knjaz Potemkin“ bombardirali mesto. Ena bomba je padla na neko privatno hišo v bližini katedrale, na da bi napravila kakšne škodo. Včeraj je „Potemkin“ odplul in se usidral pri pomolu Langerlov. Skoro nato se je pojavilo na obzorju črnomoško brodovje, ki je „Potemkina“ obkrožilo, da ni mogel uteči.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Obrat, ki se je pričel koncem preteklega tedna, se je nadaljeval ta teden dosledno. Prihajajoča poročila o stanju žita streme za tem, da statistične izkaze, ki so se glasili naravnost laskavo, do precejšnje mere ovrežejo. Proje tako krasno naslikana bodoča letina trpi baje mnogo vsled poležanosti žita, razširjajoče se rje, nevihte so napravile po mnogih krajih občutno škodo, vročina traja ponekod predolgo, ponekod so je zopet predolgo pogrešali. Res je, da vročina, nastopivša v pravem času, deluje samo povoljno, če pa je trajala predolgo, provzroča nenavadno manjšo množino blaga, ki pa je drugače izborne kakovosti. Prepozno nastalo toplo in suho vreme pa zakasni žetev, kar je zopet precejšen faktor, ki deluje na višjo smer tendence. Upoštevajo pa še sedaj izgrede na Ruskem, ki na različne načine lahko ovirajo gladek tok žitne kupčije.

Pšenica je v teku tedna pridobila za efektivno in trminko blago do 60 vin., to pa v manjših skokih, kar je veliko večjega pomena nego če se inženira divja hös, ki se navadno v kratkem zopet zruši. Inozemstvo nanašanja vedno trdnje kurze, enako tudi Budimpešta.

Koruzna ovladuje najvišje cene in še vedno ne nagiba k popustom — navezani so namreč le na tuje blago, ki prihaja v malih partijah — ogrska roba pa je nedosegljivo draga.

Oves se prav pomalo skuša iz visokih cen umikati, zabranjuje pa mu to vzlic prejšnjim ofertom normalen konzum.

Moka se je vsled višjih pšeničnih cen ta teden tudi ojačila ter utegne v kratkem naznaniti še višje cene.

Spirit. Vsled dozevnih zgrubnosnih sklepov cen so se čutili rafinerije, ki pridejo tu v poštev, primorane, pridružiti se glede cen in pošiljatev. Danes se tedaj kupčije za točno blago in za odpremitve do konca oktobra ter za čas od novembra t. l. do avgusta 1906. Za vse tri termine so cene za enkrat dvignili za 2 kroni.

Sladkor. Pričakovati je, da bomo imeli v kratkem kartel, deluje se vsaj z vso resnostjo na to. Ponudbe za novo kampanjo se prično letos s 1. septembrom. Točno blago trpi že pomanjkanje, zato je v septembru in začetkom oktobra pričakovati velikega nedostajanja in znatnih poviškov. Kakor znano, smo imeli v vsaki kampanji v septembru in oktobru ob času velikih žetev sladkorne pese pomanjkanje blaga in povišek cen. Novo blago se pojavi na trgu še le koncem oktobra ali začetkom novembra, glavna sezona pa je avgust in september. Iz tega bi izviralo nujno in pravočasno pokritje z blagom.

Riž se dviga v ceni. Petrolej notira nespremenjeno. Kava. Novo blago pride proti sredini avgusta v Trst, nedostaja pa lepega zelenega Santos, ki se zelo drago plačuje. O novi letini še vedno ni mogoče nič zanesljivega poročati, sedaj tem manj, ker traja v Braziliji štrajk in so že kakih 10 dni izostali dovozi.

— Mestna hranilnica ljubljanske. Meseca junija 1905 je vložilo v Mestno hranilnico ljubljansko 894 strank 538.548 K 01 h. 812 strank pa dvignilo 351.709 K 86 h. V 11. četrtletju 1905 se je dovočilo 107 pr. s'loem posil na zemljišča v skupnem znesku 1.463.300 K. 15 prošenj za skupni znesek 30.540 K pa se je odklonilo radi nedostatnega pokritja.

— Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Meseca junija 1905 se je vložilo pri Ljubljanski kreditni banki na vložne knjižice in na tekoči račun 1.149.559 K 13 h. dvignilo pa 1.487.807 K 89 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca junija 1905 5.644.613 K 49 h.

— Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu juniju 1905 je 148 strank vložilo 43.974 K 08 h. 129 strank vzdignilo 42.735 K 29 h. 7 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 24.800 K. Stanje hranilnih vlog 1.218.204 K 04 h. Denarni promet 197.427 K 98 h.

Bratje Sokoli!

Javne telovadbe bratjskega šolskega Sokola, ki se vrši jutri, v nedeljo, dne 2. julija na Koslerjevem vrtu, se udeležijo ljubljanski Sokol korporativno. Zbirališče je v društveni telovadnici ob 3. popoldne. Na zdar! Odbor ljublj. Sokola.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarinar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalozhah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, za znanoval z varnostno znamko in podpisom. 4 7-9

Velik napredek na polju prehranitve pomeni splošna poraba „Kunerala“, zadrženo čiste rastlinske mase, ki se pridobiva iz sadu kokosove palme, in ki je dajajo pred vsemi živalskimi in rastlinskimi jedilnimi toščami prednost zaradi dobre kakovosti, splošne porabnosti in zaradi higienične vrednosti, ki jo pripisujejo strokovnjaki. Pred malo vrednimi slepilno podobnimi posnetki nujno svarimo.

Surovo bast-svilo

od gld. 990 do gld. 4325 za blago za popolno obleko. Pošilja se poštine prosto in z ocarinjenjem na dom. Bogata izbira vzorcev obratnem pošte. Tovarna za svilo Henneberg, Zürich. 5 61-3

V boj proti muham. Ni je nadležnejše stvari ob polnem času, kot je muha. Vse obleke; okna in ogledala kažejo črne znake tega sitnega mrčesa, v kuhinji ni varna niti najmanjša drobtina, najmanjši kosček mesa pred celo legijo brenčočih muh. Opremljejo se vsake posode in kvartije tuk. Kolikokrat se človek rad vleče po kosilu in si nekoliko počije. A roj sovražnih muh ga pika z vso svojo predrznostjo in mu ne privoščijo niti trohice počitka. Zato v boj proti muham! Ta boj je najenostavnejši, če rabimo pravi „Zacherlin“, ker so njegovi uspehi tako velikanski, da se moramo čuditi. „Zacherlin“ moramo uporabljati za uničevanje muh, ker nas veže že dolžnost, da ugonablamo muhe v kar največjem številu, ker so muhe najpripravnejše raznašalke bolezni.

Po vseh kulturnih državah registrirana

Na drobno na prodajno.

LEVOVA ZNAMKA

1458

M. Joss & Löwenstein

c. in kr. dvorna dobavitelja PRAGA

za srajce ovratnike in manšete

VITA

Prirodna rudninska voda Najdišči

natronski vrelec.

Po zdravniških priznanjih odlične zdravilne moči pri:

bolelostih menjavanja snovi, diabetes, preobili skalnični kislini, boleznih mehurja in ledvic, katarjih sopil, prebavil.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobi se tudi v lekarnah in drogerijah. 2096-1

VITA

Proti zobobolu in gnilobi zob

Izborna deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ti utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodom 1 K.

Blagorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarinarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšo sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vo e. Dovolim, da to javno oznamite, ker je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik. Metlika, 24. aprila 1905.

Dež. lekarna Mil. Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

noleg novozgrajenega Fran Jožetovega tibil. mostu. 22-26

NAJBOLJŠA

“APENTA”

NARAVNA GRENČICA.

V zalogi jo imajo: Mihael Kastner in Peter Lassnik, dalje se dobiva tudi v vseh lekarnah in trgovinah z mineralnimi vodami. 1836-8

Takozvani nervoznosti dojenčev, ki jo spoznamo na tem, da so otroci nemirni in plašni, da mnogo jokajo in neradi spe, je pogosto povod kronično zaprtje, ki je provzroči preobila mlečna hrana v zgodnji mladosti. S primešanjem Kufekjeve moke za otroke k primerno zredčenemu kravjemu mleku, se živilo v želodčnem črevesu sprime v fine kosme, kar zadržuje prehodno vretje, zagatenje in s tem splošno napenjanje poneha, otroci se umire, spe določen čas in dobe slast do jedi, pokaže se pa tudi splošno zboljšanje stanja.

Rdeče, aromatiško, bolečine blažeče mazilo.

To že 25 let preizkušeno in vedno kar najslajnejše ocenjeno balzamsko, antirevmatiško zdravilo, ki je prirejeno iz zdravilnih aromatičnih zelišč, okrepil, požiivi in blaži bolečine v mišicah in živcih. — Turiste vse one, ki veliko hodijo in naporu delajo, pa to mazilo okrepil in jim prežene utrujenost.

1 orig. steklenica stane K 2.-, po pošti K 2.40 z embalažo in tovrstnim listom (brez poštne).

Dobiva se v Frančiškovi lekarni (Franziskas-Apotheke) na Dunaju V/2, Schönbrunnerstrasse 109. — Naročite naravnost po dopisnici (s povzetjem) ali na kuponu poštne nakaznice (če pošljete denar naprej). 1987 2

Zdravilski konjak

zajamčeno pristni vinski destilat pod stalnim kemiškim nadzorstvom.

Destilerija Camis & Stock

Trst-Barkovlje.

1/2 steklenica K 5.-, 1/4 steklenica K 2.60. — Na prodaj v boljših trgovinah. 58

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gg. Jan in Janko Macák, Trst, 20 K, v spomin na blagopojno gospo Franjo Macakovo ob tretji obletnici njene smrti. — Stalen gost iz gostilne „pri Zabukoven“ 2 K. — Skupaj 22 K. Hvala lepa!

Za Prešernov spomenik: Gg. Jan in Janko Macák, Trst, 10 K, v spomin na blagopojno gospo Franjo Macakovo ob tretji obletnici njene smrti. — Gdč. Arrigler Roza, Dekleva Jelica in Jager Matilda 50 K, nabrale v nedeljo na ljudski slavnosti kolestarskega društva „Gorica“. — Gg. dijaki petošolci v Novem mestu 24 K. — Ga. Lina Koprišek, profesorja soproga v Mariboru 22 K 30 vin, nabrala in zbrani družbi v vinogradu gospe Pahernikove. — Gg. dijaki VII a razreda na I. drž. gimnaziji v Ljubljani 22 K. — G. Milan Levstek, lekarinar v Ljubljani 10 K. — Skupaj 138 K 30 vin. Živeli darovalci in nabiralci! — Nazdar!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. junija, Ivan Strus, kurilčev sin, 1 dan, Jenkove ulice 8. Božjast.

Dne 28. junija, Uršula Selan, mestna uboga, 68 let, Japljeve ulice 2. Ostarelost. — Marija Verbič, trgovčeva soproga, Karunove ulice 3. Tuberculosis pulm.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 28. junija 1905.

Termin.			
Pšenica	za oktober	100 kg.	K 15.80
Pšenica	april 1906	100	16.22
Riž	oktober	100	12.68
Koruz	julij	100	15.12
Oves	maj 1906	100	10.64
Oves	oktober	100	11.10

Efektiv. 15-20 vin. višje.

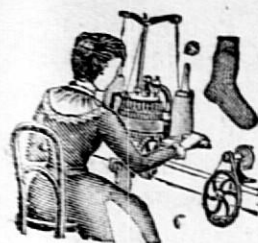
Meteorološko poročilo.

Vitna nad morjem 806.2. Srednji tlačni tlak 750.0 mm

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
30.	8. sv.	735.9	220	brezvetr.	jasno
1.	7. zj.	736.8	191	sl. svzh.	jasno
	2. pop.	736.3	316	sl. jug	jasno

Srednja dnevna temperatura: 22.9°. n. m. 19.1°. — Padavina 0.0 mm.

5 kron in več zaslužka na dan!

Družba pletilnih strojev za domače delavce.
Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. —
Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ni-
česar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi.
THOS. H. WHITTICK & Co.
Trst, Via Campanile 156. 1932-5

Nov predmet z ogromno porabo

za nadaljno razpečavanje ali lastno izdelovanje, ki si z njim lahko ustanovi vsakdo
ekstencijo ali postranski zaslužek. Surovina za izdelovanje se dobi povsod poceni. Za
to fabrikacijo ni treba niti strokovnega znanja niti posebnih prostorov; izvršuje se
lahko takoj s prav malimi sredstvi, torej v poljubni množini. Dokazi o ogromnih
uspehih. Samo na Nemškem je prišlo v kratkem času šest milijonov zavojev v promet
vpeljeno tudi pri oblačilih. Če hočete na svojo roko razpečavati in dobiti pravico
izdelovanja, zahtevajte takoj brezplačno naš glavni katalog. Siebenhirtner chem.
Industriewerk, Siebenhirtner 84 pri Dunaju. 1464-3

Zahtevajte samo **SELLE & KARY-jev** 444 17

FREDIN Najboljše čistilno sredstvo *
za vsako boljše obuvanje.
Rumeni in črni.
Posebno priporočljivo za
čevlje iz boxcalfs, os-
carla, chevreaux in
lakovega usnja.
Dunaj XII. 1.

Obrtno-nadalj. šola za zidarje v Renčah pri Gorici.

Za šolsko leto 1905/6, začenši s 1. oktobrom, trajajoč do 1. maja, se
želi dobiti

učitelja risanja.

Glavni predmet stavbeno strokovno risanje.
Učni jezik slovenski; 20 učnih ur na teden.
Tozadevne ponudbe, opremljene z dokazi sposobnosti in zahteve glede
plače, se naj pošljejo na **županstvo Renče**.
(Natančnejša pojasnila drage volje.) 1915-3

Po c. kr. nižjeavstrijskem namestništvu avtorizovano
Prvo dunajsko učilišče s
penzionatom za kuharstvo
in gospodinjstvo.
Predstojnica in imetnica 1310-13
gospa Evgenija pl. Petravič, Dunaj,
I. Goldschmiedgasse 10/I. Externat, internat.
Srejanje tudi v posamične kurse.
Poučujejo samo prve vrste učne osebe z državnimi izpričevali.
V vseh kurzi se izobrazijo do državnega izpita.
Osebo se more govoriti od treh do petih popoldne.
Prospekti gratis. Telefon 20883.

Kuharstvo in
Gospodinjstvo
Belo šivanje
Krojaštvo
Modistovstvo
Friziranje
Umetne cvetlice
Peresni nakit
Ročna dela
Silkanje
Petje
Glasba
Tuji jeziki
Literatura
Zgodovina
Zdravstvenje

Proda se vsled bolezni male rodbine obče znana dobro idoča trgovina

tikoma farne cerkve z veliko okolico, ustanovljena leta 1870,
z velikimi **skladišči**, dvema **filijalkama** in **pekarijo**. Naprodaj je tudi
posestvo z dvema hišama

od kojih glavna je posebno lepo zidana in prostorna, ter se v njej nahaja glavna
lepo urejena trgovina. — Kupi lahko vse skupaj tudi kaka družba. — Reference
so reflektantom na razpolago.

Več se izve pri lastniku
T. Mlekužu, Stari trg pri Rakeku.
1841-8

Novo! **Novo!**

Amerikanske avtomatične
samobasalne puške na šibre
sistem Browning.
Istotako imam veliko zalogo
puške in revolverje
najnovejših sistemov po najnižjih cenah.
Se višje priporoča
FRANC ŠEVČIK
puškar, Židovske ulice 7.
Cenik na zahtevanje za-
stojni in poštnine prosto.

Mehanik
Ivan Škerl
stanuje samo
Opekarska cesta št. 38.
Šivalni stroji po najnižji ceni.
Blekle in v to stroko
spadajoča popravila
izvršuje prav dobro
in ceno.
Pneumatik gld. 4-50.

A. KRACZMER zaloga
klavirjev
Ljubljana Sv. Petra cesta 6.
priporoča
popolno
zalogo
kratkih
klavirjev,
mignonov in
planin
najbolj renomiranih firm po najnižjih
cenah. Preigrani klavirji, solidno in
stanovitno prenarejeni so vedno v
zalogi.
Edino zastopstvo za Kranjsko firm:
L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in ko-
morni izdelovalec klavirjev na Dunaju;
Br. Stigl, c. kr.
dvorna zalaga-
telja na Dunaju.
Klavirji se popravljajo,
ubirajo in izvršuje se
podlaganje z usnjem
strokovnjaško in pre-
skrbno in zaračunavajo
najcenejšo.

Ostanki
za polovico cene
Sukneno blago
za moške obleke
po najugodnejši ceni
priporoča
R. Miklauc
Ljubljana 27
Špitalske ulice šte. 5.

Salon
za moderne damske klobuke *
Henrik Kenda
v Ljubljani
Mestni trg šte. 17.
Damski klobuki
za sezono 1905.
Svoj bogato ilustro-
vani cenovnik nakiče-
nih damskih klobukov
za leto 1905 pošil-
jam gratis in franko.
Poprave se izvrše
hitro in kulantno.

L. Mikusch
Največji izbor
Najnižje cene.
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
tovarna delavcev
Ljubljana, Mestni trg.

HLODI
Nova tovarna za lesne izdelke v Ljubljani kupuje skozi celo leto proti
gotovini sledeče hlode na **kubični čevlj** franko Ljubljana;
Smrekove, jelkove in borove od 24 cm. debelosti naprej in vrsta I. II.
dolgoti 4, 5, 6, 7 in 8 metrov K —54 —52
Bukove od 26 cm. debelosti naprej, dolgoti m 2-20 in m 4-40 „ —48 —44
Hrastove od 28 cm. debelosti naprej, dolgoti od 2 m naprej „ 1— —80
Ponudbe se sprejmejo za vsakršno število in je iste nasloviti na 767-23
TOVARNO ZA LESNE IZDELKE
Cesta na Rudolfovo železnico 47. Pisarna Šelenburgove ulice 6.

Na svetovni razstavi v St. Louis 1904
najvišja odlika „Grand Prix“
Globus
čistilni ekstrakt
čisti boljše kakor
vsako drugo koviško čistilo
13 1025-6

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dolenske železnice postaja Straža-Toplice.
Akutoterm 38° C. **Pitno in kopalno zdravljenje.** Posebno uspešno zoper
protin, revmatizem, ischias, nevralgijo, kožne in ženske bolezni.
Veliki **kopalni basini**, oddeljene **kopeli** in **močvirne kopeli**. Udobno
opremljene sobe za tuje. Igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okolica.
Dobre in cene restavracije. **Sezija do 1. oktobra.** Prospekte in po-
jasnila daje brezplačno **kopalniška uprava.** 1274 6

Gotska vzajemna zavarovalna banka za življenje.
V Evropi največji zavod svoje vrste.
Stanje zavarovanj za življenje čez 1012 milijonov kron.
Doslej izplačana zavarovalna vsota čez 517 milijon. kron.
Vsekdar visoki presežki pridejo zavarovancem **neprikrasano** v dobro, doslej se
jim je povrnilo že 255 milijonov kron. Jako ugodni zavarovalni pogoji: nezapad-
nost takoj, neizpodbitnost in svetovna polica po dveh letih.
Natančnejša pojasnila in prospekte daje brezplačno:
ED. MAHR, zastopnik v Ljubljani
Židovske ulice šte. 4. 64-7

Hamburg- Amerika
Iz Ljubljane
v New-York
z dobro, pristo hrano.
Odhod iz Ljubljane vsak
ponedeljek, torek in četrtek
v tednu. 11-26
Zastopnik;
FR. SEUNIG, Ljubljana
31 Dunajska cesta 31 zraven
brange
Izvrstna sigurna vožnja z
brzoparniki
samo 6 dni samo
Pojasnila
se dajo povečkrat brezplačno.

L. Schwentner
knjigotržec
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.
Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani
v izključno razprodajo **Jurčičeve brane spise**, potem **letnike**
in **posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“** in vse one
knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. —
Te knjige so:
Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I.
do XI, broširan à 60 kr., elegantno ve-
zan à 1 gld.
Posamezne številke „Ljubljanskega
Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zako-
nik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red,
vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek,
broširan à 50 kr.
Dr. Nevešek do: „4000“. Povest,
broš. à 50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš.
à 20 kr.
Turgenjev: Oči in sinovi. Roman,
broširan à 50 kr.
— **Štiri novele, broš.** à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: Blodne duše.
Roman, broširan à 70 kr.
Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan
à 50 kr.
Stat nominis umbra: Časnikar-
stvo in naši časniki, broširano
à 40 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume, Povest,
broširana à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— **Razne pripovedke, broširane à**
40 kr.
— **Dve povesti, broš.** à 25 kr.
Theuriet: Undina. Povest, broš. à
20 kr.
A. Trstenjak: Slovensko gleda-
lišče, broširan izvod à 1 gld.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— **Gregorčičevim kritikom, broš.** à
30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen
der Slaven“, broširano à 50 kr.
Po znižani ceni priporočam: **Fran Kocbek, Pregovor, prilike in reči. Prej**
50 kr., sedaj samo 30 kr.
Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na
vse domače in tuje časnike ter knjige.

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa državni gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred od 9. do vštete 14. julija vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljstvu pisarni.

Vzprejemne preskušnje vršile se bodo v soboto, dne 15. julija od 9. ure zjutraj na dalje. Dotični učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinese s seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Učenci kateri so oddaljeni od Kranja, pa se morejo javiti za sprejem tudi pismeno, vpsolati morajo krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vendar pa se morajo v soboto, dne 15. julija pred preskušnjo predstaviti osebno šolskemu ravnatelju.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa državne gimnazije v Kranju,
2064-1 dne 1. julija 1905.

Razpis.

Posojilnica v Radovljici, registrirana zadruga z omejenim poroštvom od daja konkurenčnim potom v svrhu

zgradbe svoje nove hiše

naslednja stavbinska dela:

1. Zidarska dela.	5. Dobava železnine.	9. Steklarska dela.
2. Tesarska dela.	6. Lončarska dela.	10. Plesarska dela.
3. Kamnoseška dela.	7. Kleparska dela.	11. Slikarska dela.
4. Krovsko dela.	8. Mizarska dela.	

Ponudbe se sprejemajo

le do 8. julija 1905.

Natančni proračun in načrti so na na razpolago v posojilnični pisarni. Stavbinski odbor si pridržuje pravico, oddati vsa dela enemu podjetniku ali pa posamezno. Vsak oferent mora položiti 10% ponudene vsote kot varščino.

Stavbinski odbor.

2014-3

Najboljše za Vaše zdravje!

CERES JABOLČNI SOK

1923-17

Neglede na dragoceno izdelovanje te izvrstne iz čistega soka svežih jabolk obstoječe namizne pijače, prodajam isto zaradi splošnega razširjenja še

ceneje.

Pristen samo z varstveno znamko: „Piščanec angel“.

Izdelovalnice za CERES, Viljem Schicht, Ringelshain i. B.

Najcenejša pot za zdaj!!

Red Star Line

Rdeča zvezda

V Ameriko!

Antwerpen Hitra in varna vožnja z modernimi napravami novimi brzoparniki te solidne

New York

Philadelphia

dobite v 864-16

Kolodvorskih ulicah št. 41

od južnega kolodvora na desno.

za zastopstvo „Rdeče zvezde“

Franc Dolenc.

Antwerpen

New York

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland — vozijo do New-Yorka sedem dni. To je pribito. Vljudnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Upravno premoženje: K 7.024.718.89.

Hranilne vloge: K 7.651.915.41.

Kmetska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni hiši

na vogalu Dunajske ceste in Dalmatinovih ulic obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Posojila po 5% in po 5 1/2 %.

Odplačilo dolga se lahko vrši na 27 in 35 let ali pa v krajšem času po dogovoru.

URADNE URE: razun nedelj in praznikov vsak dan od 8.-12. ure dopoldne in od 3.-4. ure popoldne.

Telefon št. 185. Poštnega hranilničnega urada št. 828.408.

Ključavničarstvo

Ign. Fasching - a vdove
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

prilporeča svojo bogato zalogo
štedilnih ognjišč
najprostejših kakor tudi najfinjših, s žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pocinčanimi ali kablami. Popraviljanja hitro in po cen. Vnanja naročila se hitro izvrše

Odlikovan s častno diplomom in zlato kolajno na III. dunajski modni razstavi

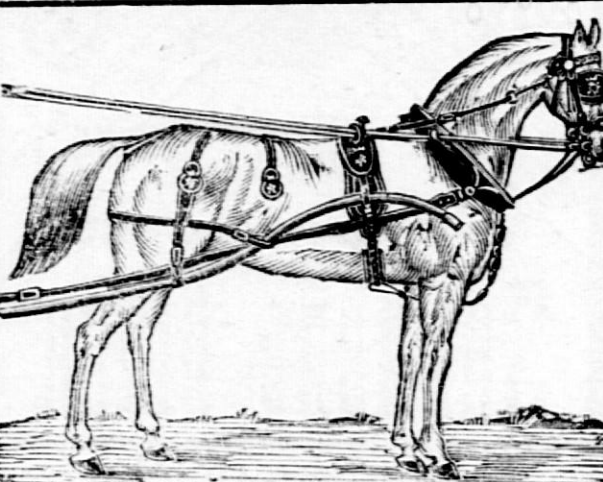
P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3

se prilporeča v izgotavljanje moških oblek kakor tudi vseh avstr. uniform po najnovejšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerne cene. Pristao angleško blago je v največji izbiri vedno v zalogi.

JOSIP STUPICA

Jermenar in sedlar
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 6.

Prilporečam svojo zalogo najrazličnejših konjskih oprav

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge konjske potrebščine.

— Cene nizke. —

Najboljši kosmetični predmeti so:

Aida milo po 60 h
cream po 1 K
za olepšanje polti in telesa.

Aida ustna voda
zobni prašek
po 1 K, za gojitev zob in ust.

Aida lasna voda
lasna pomada
po 1 K, za ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Aida“, ki so oblastveno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschlager, kemik
v Ljubljani.
Nadomestke za „Aido“ zavračajte.

Optični zavod

F. P. Zajec, urar
Ljubljana, Starl trg.

Razglas.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) bodo sprejemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1905/6 dne 15. julija ob 1/2 10. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov oglasijo dne 9. julija med 1/2 9 in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesejo krstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam lahko oglasijo tudi pismeno, ako pravočasno po pošti pošljejo gori imenovani listini.

Učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici, ali ozemlju okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, se smejo v ljubljanski gimnaziji sprejemati edino le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta

V Ljubljani, dne 28. junija 1905.

2082-1

Ravnateljstvo I. državne gimnazije.

Parketna pasta

s porabo

cenejša.

Dá parketom sijajen lesk. Otemnelost izključena. Pološeni podi vedno kakor novi. Linolej se sveti kakor zrcalo in se nikdar ne lomi. 1 kg v pušici 60 kr.; 1/2 kg v pušici 35 kr. izdati ejše. Ime in znamka postavno zavarovana; patent prijavljen.

Obenem prilporečamo za vsakdanje čiščenje sob

parketin

ki zadostuje za dolgo časa, ima posebne prednosti, se ne ogreje, ne zlepi šteti in olajša čiščenje. Za nove in obrabljene pade je edino pripravna rumena pasta „Korein“. V Ljubljani imajo v zalogi: brata Eberl, Adolf Hauptmann, Anton Kane in Peter Lassnik.

1774 5

Najugodnejši pogoji!
— za zavarovanje. —

EDINA
zavarovalna družba
ki ima 1757 6
slovenskega

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje
popolnoma vplačana delniška glavica K 2.000.000.

glavnega zastopnika v Trstu.

Zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine po zelo nizkih postavkah. Natančnejša pojasnila daje glavni zastop za slovenske dežele v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21, I. nad. in njegova okr. zastopstva v vseh mestih in večjih krajih.

Kaj je Fips?

Fips je impregnirana, oblastveno varovana vreča proti moljem za shranitev zimskih oblek brez poletja.

Fips hrani karto, natatin in mrčesji prašek ter na tedne trajajoči njih smrad.

Fips je jako cen, ker ga rabimo lahko več let in si prihranimo stroške za shranjevanje.

Fips je higieničen, ker ni potreba obleke dajati shranjevat drugam, s čimer zabranimo, da bi se bolezenske kati zanesle s poleg stoječe obleke in s tem v stanovanje.

Fips je že na tisoč krajih v rabi in je na razpolago mnogo priznanj.

Fips se dobiva v treh velikostih.

Fips št. 1, 60 x 70 cm za bluže, klobuke, mufe, plete K — 80, št. 2, 60 x 112 cm za cele moške obleke, damska krila K 1-20, št. 3, 65 x 140 cm za zimske suknje, kožuhe, dežne plašče K 1-20.

Fips se dobiva po vseh večjih trgovinah s papirjem in v

1113-13

zalogi papirja **A. L. FABER**
Dunaj, VII. Neubaugasse 80.

FRANC STUPICA
v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1
zraven Figovca

trgovina z železnino, poljedelskimi stroji in špecerijskim blagom prilporeča

Portland in Roman cement, železniške šine in travertze za oboke,

štorjo za strop, strešni klej, izolirne plošče, razne štedilnike in peči, kovanje za okna in vrata, kovanje za okna „Patent Avstrija“, železno, pocinjeno in cinkasto pločevino, mreže za sejanje peska, mreže in bodečo žico za ograje, ter vse druge stavbne potrebščine, vodne žage, samokolnice, nagrobne križe, tehtnice in uteži.

Orodje za mizarje, tesarje, kolarje, kovače in ključavničarje.

Navadne in stranske (Flügel) pumpe za vodo, pumpe za gnojnico, železne, pocinjene in svinčene cevi za napeljavo vode.

Ročke za mleko, stroji za posnemanje mleka, oprave za mlekarne, lične kletke in razna kuhinjska oprava.

Velika zaloga **slamorenznic,** mlatilnic, gepeljnov, čistilnic, trijerjev, preš za grozdje in sadje, strojev za košnjo, plugov in brau.

Plahte za vozove, svetilke za kočije. Poljska semena, poljski mavec, svetovnoznan redilni prašek za živino, korenine in fibris za izdelovanje šteti in čopičev.

Vedno sveže špecerijsko blago in razne rudninske vode!

Podružnica v Kolodvorskih ulicah nasproti „Tišlerja“.

TING-TING

zamori vse stenice z zalego vred in vso drugo mrčes.

Povsod naprodaj po 60 h; v 1/2, 1/4 in 5 literskih steklenicah ceneje. Brizgalka 20 h. Glavna zaloga v Ljubljani, Anton Kane, drogerija. 1775-5. Druga sredstva odločno zavračate!

Krasno izbero konfekcije za dame in deklice

kakor tudi
manufakturno blago
perilo
vsakovrstne preproge
i. t. d.
priporoča
Anton Schuster
Ljubljana
Špitalske ulice šte. 7.

Solidno blago. Nizke cene.

Letovišče Lavrica

ima najlepši senčnati vrt v ljubljanski okolici, lepo lego, krasna izprehajališča po gozdih in po ravnem in za nedeljske izlete v bližini Ljubljane najpripravnejši kraj. Pot čez Golovec preko Orlega na Lavrico je prijateljem pešhoje zelo priporočati, ker se nudi izletnikom na tem zloženem potu najlepši razgled na vse strani. Dolenjska državna cesta na Lavrico je najboljša v okolici in vrlo uporabna za kolesarje in izvoščke, za ekvipaže in za pešce. Na Lavrico je pa tudi jako ugodna železniška zveza ter stane vožnja od dol. kolodvora samo 20 vin. Vlak prihaja ob polu 2. popoldne na Lavrico in odpelje v Ljubljano ob 8. uri in 13 minut zvečer. Za vožnjo nazaj se dobi tudi omnibus, ako se oglasi 15 do 24 oseb. — V **Lenčetovi restavraciji** na Lavrici, ki jo vodi restavraterka Antonija Kink se dobivajo dobra okrepčila s fino pijačo in jedili vsakomur se pa mora na hip priljubiti prijetno bivanje na prijaznem gostilniškem vrtu in tik njega se nahajajočem logu pri dobri kapljici finega vina. 1867-8
Vsem izletnikom, ki nameravajo ob prostem času poleteti kam v okolico, zlasti rodovinom in drugim družbam bodi toplo priporočeno — **letovišče Lavrica**.

Otvoritev gostilne!

Usojam si javiti častitemu občinstvu, da sem staroznano **gostilno**

v Komendi pri Kamniku zopet otvoril in sicer v novi moderno vzgrajeni hiši tikom okrajne ceste, tev prosim mojemu nasledniku isto zaupanje skazovati, kakor svoj čas meni.

Velepoštovanjem
Andrej Mejač
vinotrtje.

Z ozirom na preje navedeno, javljam, da sem to gostilno na svoj račun

preuzel.

Tožil bom priznana Mejačeva vina, izborno pivo ter stregel vsikdar z gorkimi in mrzlimi jedili po zmerni ceni.

Razen gostilniških sob je na razpolago prostorni vrt ter za konje zračni hlev.

Slavno občinstvo pa prosim prav obilega obiska vdani

Jakob Malourh
gostilničar.

NOVO! Ivan Cankar: GOSPA JUDIT.

To najnovejšo delo Cankarjevo bo gotovo zanimalo tem bolj, ker nekako že v povesti sami, se bolj pa v predgovoru Cankar reagira na znano kritiko o svojem delu „Hiša Marije Pomočnice“ in brani svoje umetniško stališče. Izza Prešernove „Nove pisarije“ ni bila pozneje več napisana nobena boljša in ostrejša satira. Da se je pokazal Cankar iznova tudi mojstra v slogu in jeziku, ni treba poudarjati. Knjiga je izšla v elegantni opremi, z izvirno risbo na naslovnem listu. 23-73

Cena: broš. 2 K; po pošti 2 K 10 v.; eleg. vez. 3 K 20 v.; po pošti 3 K 30 v.

Založništvo
L. Schwenner
v Ljubljani
Prešernove ulice št. 3.

Založnik zveze c. k. av. drž. uradnikov

K. Košak zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice 5
priporoča slav. občinstvu svojo

veliko zalogo
zlatnine in srebrnine,
briljantov in diamantov
in drugih v njegovo stroko
142 spadajočih stvari 28
po najnižjih cenah.

Restavracija „pri Levu“

Marije Terezije cesta 16. prej Košenina. Marije Terezije cesta 16.

Vsak dan večkrat sveže
puntigamsko marčno in bavarsko pivo.
Pristni cviček, razna druga narayna ter vina v steklenicah in raznovrstni šampanjec.

Izborna jako cena kuhinja.

Na razpolago je velik senčnat vrt in prostoren salon za društvene veselice, zborovanja i. t. d.

Večkrat v tednu domače godbene zabave.

K obilnemu obisku vabi najljubdeje
1914-6 **Al. Kos**, restavrater.

Preselitev.

Svojim častitim odjemalcem ter slavnemu občinstvu sploh vljudno naznanjam, da bom svojo

trgovino s klobuki
slamniki, čepicami, moškim perilom, kravatami itd.

preselil
iz Starega trga št. 4

na Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manufakturne trgovine.

Zahvaljujem se iskreno vsem za dosedanje zaupanje in prosim, da me podpirajo z naročili tudi na novem prostoru.

Blago imam solidno, cene zmerne.

Postrežem točno.

Z odličnim spoštovanjem 205J-2

G. ČADEŽ
trgovec

Ljubljana, Mestni trg št. 14.

Usak dan sveži sladoled

se dobiva 1030-14

v kavarni in slaščičarni
Jakob Zalaznik
Stari trg šte. 21.

Dobra kuharica

je izšla
pisala **Minka Vasičeva**
je izšla
v založništvu Lavoslava Schwentnerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obsega na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje zajokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezane.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna ošpodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 60-26

F. P. VIDIC & KOMP. Ljubljana, opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. VIDIC & Komp. in JOSIP MARZOLA.

Najličnejše, najcenejše in priprostejše strešno kr. tje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki.

Takojšna in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

